6 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2007 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 161 (3813)

Ազգ
Azg

Թուրքիայի նախագահ Գյուլի ընդունելությունն առանց բարձրաստիճան զինվորականների մասնակցության

Երեկ «Չանքայա» պալատում Թուրքիայի նորընտիր նախագահ Աբդուլլահ Գյուլի ընդունելությանը, որին մասնակցել են երկրի գործադիր, օրենսդիր եւ դատական իշխանությունների, ինչպես նաեւ օտարերկրյա դեսպանատների ներկայացուցիչները, ներկա չեն եղել թուրքական զինված ուժերի գլխավոր շտաբի պետ Յաշար Բույուքանըթը, ցամաքային զորքերի, ռազմածովային, ռազմաօդային ուժերի եւ ժանդարմերիայի հրամանատարները՝ պատճառաբանելով, թե ընթացիկ ստուգումներ են անցկացնելու Կեսարիայի զորամիավորումներում: Նրանք ընդունելության օրը, առավոտյան մեկնել են Կեսարիա: Պետական ավանդույթին հակասող այս արարքով զինվորական բարձրաստիճան ղեկավարությունը կրկին խախտել է արարողակարգը: Ի դեպ, Թուրքիայում բանակի խոսափող Ժողովրդա-հանրապետական կուսակցության նախագահ Դենիզ Բայքալն ու Ձախ-ժողովրդավարական կուսակցության նախագահ Զեքի Սեզերը նախապես հայտարարել էին, որ ընդունելությանը չեն մասնակցի: Հ. Չ.

Խոզերի սպանդ Հայաստանում

Աֆրիկյան ժանտախտը մահացու է խոզերի, բայց անվնաս՝ մարդկանց համար

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

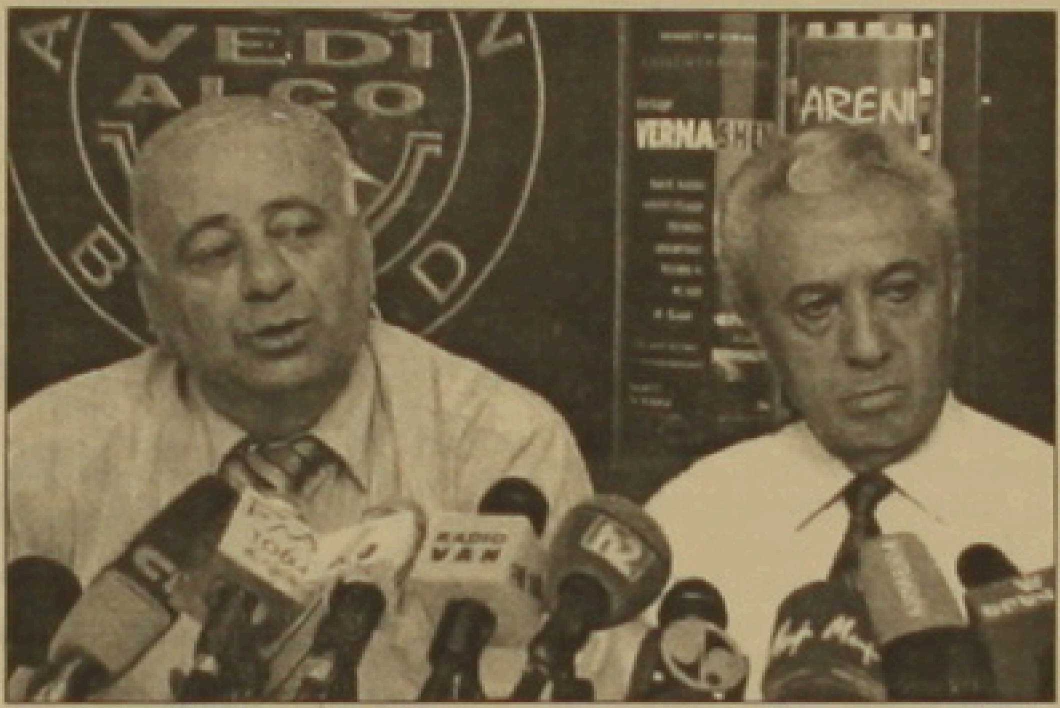

Երեկ այս մասին «Հայացք» ակումբում հրավիրված մամուլի ասուլիսի ժամանակ ասաց գյուղնախարարության անասնաբուժության տեսչության պետ Գրիշա Բաղիյանը: Նա տեղեկացրեց, որ դեռ մայիս ամսից, երբ աֆրիկյան ժանտախտ հայտնաբերվեց Վրաստանում, միջոցառումներ ձեռնարկվեցին, որ չներթափանցի Հայաստան: Արգելվեց խոզերի եւ խոզի մսի ներկրումը Հայաստան, բայց քանի որ վարակն անցնում է օդով եւ ջրով, այնուամենայնիվ, հասավ Հայաստան: Առաջին օջախը հայտնաբերվեց Դիլիջանում գտնվող խոզաբուծական ֆերմայում: Ներկայում Տավուշի եւ Լոռու մարզերում կան հիվանդության 7 օջախներ: Այդ վայրերում հիվանդության պատճառով սատկած կամ սպանդի ենթարկված խոզերի թիվն անցնում է 1700-ից: Դրանք թաղվում են 3-5 մետր խորությամբ փոսերի մեջ: Եվս մեկ օջախ էլ հնարավոր է, որ լինի Երեւանում: Տարօրինակ է, որ Երեւանի Աջափնյակ համայնքում գոյություն ունի խոզաբուծական ֆերմա, որտեղ խոզերի մեջ նկատվել են աֆրիկյան ժանտախտի նշաններ:

Քայլեր են ձեռնարկվում, որպեսզի վերոնշյալ երկու մարզերից վարակը դուրս չգա: Հսկիչ կետեր են տեղադրվել, որպեսզի հիվանդ միսը դուրս չհանվի այդ մարզերից: Կազմվել է վարակի դեմ պայքարի ազգային ծրագիր, որտեղ սահմանված է, թե որ կառույցներն ինչով պետք է զբաղվեն: Թռչնագրիպի դեմ պայքարի շտաբն այժմ վերածվել է աֆրիկյան ժանտախտի դեմ պայքարի շտաբի:

Տես էջ 3

ՀԱԿԻՐՃ

Գազ Իրանից Հայաստան

Ըստ Նովոստի-Արմենիա գործակալության, այս տարվա սեպտեմբերի 22-ից Իրանը կսկսի գազ մատակարարել Հայաստանին: Հաղորդվում է, որ մատակարարման առաջին փուլում այն տարեկան կկազմի մոտ 400 մլն. խորանարդ մետր: Հետագայում 141 կմ հատվածի վերջնական շահագործումից հետո մատակարարման ծավալները կկազմեն մոտ 3.2 մլրդ. խորանարդ մետր տարեկան:

Թանգարան-հուշահամալիր Վաշինգտոնում

Հայոց ցեղասպանության թանգարան-հուշահամալիրի տնօրենությունը հայտարարել է, որ թանգարանի հանձնաժողովը պայմանագրեր է ստորագրել թանգարանների կառուցման գործում մասնագիտացված Վաշինգտոնում գործող ընկերությունների հետ՝ Վաշինգտոնում պատմական Ազգային բանկի ու հարակից տարածքներում առաջատար թանգարանի զարգացման ու կառուցման ծրագրի իրականացումը սկսելու նպատակով:

Քըրքը հարստանում է

Պարսից ծոցում գործող ամենախոշոր ներդրումային ընկերություններից մեկը՝ Dubai World-ը պատրաստվում է 5 մլրդ դոլար գումար ծախսել ձեռք բերելու համար Քըրքորյանին պատկանող MGM Mirage ընկերության բաժնետոմսերը: Նշվում է, որ այդպիսով ընկերությանը կհաջողվի վերահսկել բաժնետոմսերի 9.5 %-ը: Այս լուրից հետո Նյու Յորքի ֆոնդային բորսայում MGM Mirage ընկերության բաժնետոմսերի գներն աճել են մոտ 6 տոկոսով:

Վստահության քվե Էրդողանի կառավարությանը

Երեկ Թուրքիայի ազգային մեծ ժողովը՝ Մեջլիսը վստահության քվե է տվել վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանի կառավարությանը: 550 տեղանոց Մեջլիսում կառավարության օգտին քվեարկել են 337 պատգամավորներ, 197-ը՝ դեմ, իսկ մեկ պատգամավոր ձեռնպահ է մնացել: Այսպիսով, Թուրքիայի 60-րդ կառավարությունը Մեջլիսում հաստատվել է: Հ. Չ.

Շատախոսի վերջը

Բաքվում ձերբակալել են, այսպես կոչված, «Ղարաբաղի ազատագրության կազմակերպության» ղեկավար Աքիֆ Նաղիին ու եւս 15 ակտիվիստների:

Վտանգավոր կախվածություն

Թմրանյութերի մաքսանենգության մեղադրանքով Իրանում 21 դատապարտյալներ են կախաղան բարձրացվել: Ինչպես հաղորդել են տեղական զանգվածային լրատվամիջոցները, չորս հանցագործների, ովքեր մեղավոր են ճանաչվել թմրանյութերի մաքսանենգության, ավազակության, անօրինականորեն զենք պահելու եւ իրավակարգի ուժերին զինված դիմադրություն ցույց տալու մեջ, հրապարակավ կախել են Շիրազ քաղաքում:

Իզուր

Ջորջ Բուշը համոզված է, որ սպիրտային խմիչքների օգտագործումից հրաժարվելը մեծապես նպաստեց, որ նա դառնա ԱՄՆ-ի 43-րդ նախագահը: Այդ խոստովանությունը նա արել է լրագրող Ռոբերտ Դրեյպերին տված հարցազրույցում, որը գիրք է գրել Սպիտակ տան ներկայիս ղեկավարի մասին:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Առաջին մրցանակակիրը

Վենետիկյան 64-րդ կինոփառատոնում հանձնվել է առաջին մրցանակը: Ամերիկացի ռեժիսոր եւ մուլտիպլիկատոր Թիմ Բարտոնին, կինոարվեստում ներդրած ավանդի համար, հանձնվել է փառատոնի առաջին ոսկյա առյուծը:

Լավ բերք

ՀԱՊԿ անդամ երկրների իրավապահ մարմինները «Կանալ-2007» միջազգային օպերատիվ-կանխարգելիչ գործողության առաջին փուլի ընթացքում մոտ 10 տոննա թմրանյութ են առգրավել: Գործողության ընթացքում առգրավվել է 9,7 տոննա թմրանյութ, այդ թվում՝ 4,3 տոննա ափիոն եւ 4,3 տոննա մարիխուանա:

«Ֆելիքսը» չի հանդարտվում

Կենտրոնական Ամերիկայի երկրներին պատուհասած «Ֆելիքս» փոթորիկը առնվազն 11 մարդու կյանք է խլել: Փոթորիկն ուղեկցվում էր հզոր քամիներով, որոնց արագությունը հասնում է 260 կիլոմետր ժամի:

Թռիչք միջուկային մարտագլխիկներով

Ինչպես հայտնի է դարձել ամերիկյան լրատվամիջոցներին, անցած շաբաթ ամերիկյան B-53 ռազմավարական ռմբակոծիչը Հյուսիսային Դակոտայից թռել է Լուիզիանա՝ սխալմամբ կրելով միջուկային մարտագլխիկներով 6 հրթիռներ: Հաղորդվում է, որ հրթիռները վաղուց արդեն դուրս գրված են եղել, սակայն դրանք մոռացել էին հանել ինքնաթիռից: Իսկ եթե ինքնաթիռը վթարի ենթարկվե՞ր:

ԱՅՍՕՐ

Ժամը 11.00-ին Կենտրոնական բանկում տեղի կունենա Դավիթ Սարգսյանի ասուլիսը՝ «Բանկային համակարգի վերահսկողության մեղմացումը» թեմայով:

ՀՅԴ-ի հրավերով Երեւանում գտնվող Ֆրանսիայի ընկերվարական կուսակցության պատվիրակության մամուլի ասուլիսը կկայանա սեպտեմբերի 6-ին, ժամը 13:00-ին, Միեր Մկրտչյան 12/1 հասցեում:

«Ուրբաթ» ակումբի հյուրերը կլինեն՝

Ժամը 11.00-ին ԱԺ պատգամավոր, Հայաստանի մարդու իրավունքների առաջին պաշտպան Լարիսա Ալավերդյանը:

Մեկ ժամ անց լրագրողները նույն այդ ակումբում հնարավորություն կունենան հանդիպելու ԱԺ պատգամավոր, դաշնակցական Արտաշես Շահբազյանի հետ:

Ժամը 14.00-ին «Ուրբաթ» ակումբը հրավիրում է հանդիպման Հայաստանի պետական կամերային նվագախմբի գեղարվեստական ղեկավար եւ գլխավոր դիրիժոր Արամ Ղարաբեկյանի, գործադիր տնօրեն Արմեն Արաքյանի, հանրային կապերի ղեկավար Ռիտա Շառոյանի հետ:

Ժուռնալիստների միությունում ժամը 12.00-ին Նարեկացի արվեստների կենտրոնը ասուլիս է հրավիրում «Ազգային փոքրամասնությունների մշակութային օրեր» թեմայով:

Նույն ժամին «Փաստարկ» ակումբում լրագրողները կարող են հանդիպել Մանուկ Գասպարյանի հետ:

ՀՀ ԱԳ նախարար Վարդան Օսկանյանը լրագրողների հետ կհանդիպի ժ.16:00-ին ԱԳՆ մամուլի սրահում: Թեման՝ սեպտեմբերի 3-4-ը Բրյուսել կատարած այցի արդյունքները:

Վաղը՝

Սեպտեմբերի 7-ին, ժամը 11:00-ին, «Օրրան» բարեգործական հասարակական կազմակերպությունում կկայանա մամուլի ասուլիս՝ նվիրված Armenian Navy Band երաժշտախմբի հիմնադիր Արթո Թունչբոյաջյանի գրքի շնորհանդեսին:

«1915-ի իրադարձությունները ցեղասպանություն չէին»

«Հետեւաբար պետք է համոզել Հայաստանին, որ ընդունի համատեղ հանձնաժողով ստեղծելու թուրքական առաջարկը»

Այդ մասին «Վաշինգտոն թայմսի» երեկվա համարում, ինչպես նշում է «CNN-Turk»-ը, գրել է նույն թերթի հեղինակ Բրյու Ֆեյնը: Նա քննադատել է նաեւ այս իրադարձություններն իբրեւ ցեղասպանություն բնութագրող ԱՄՆ-ի հրեական ազդեցիկ կառույցներից «Միություն ընդդեմ զրպարտության» կազմակերպության՝ ADL-ի տնօրեն Աբրահամ Ֆոքսմանին: Ֆեյնը կոչ է արել Ֆոքսմանին՝ ուսումնասիրել Բեռնար Լուիսի, Ջասթին Մակքարթիի, Հիթ Լաուրիի, Գյունթեր Լեւիի եւ Նորման Սթոնի պես պատմաբանների աշխատանքները, որոնք հերքում են Հայոց ցեղասպանության փաստը:

Բրյու Ֆեյնն ընդգծել է, որ 1915 թ. իրադարձությունները կատարվել են պատերազմական իրավիճակում, իսկ հայերը՝ համագործակցել են թշնամու հետ, եւ տեղահանությունը իբր չի տարածվել երկրի արեւմտյան շրջաններում բնակվողների վրա: Ֆեյնի կարծիքով, թուրքական կառավարությունն իբր բացել է երկրի արխիվները, համատեղ ուսումնասիրություններ անցկացնելու առաջարկով դիմել է հայերին, սակայն վերջիններս մերժել են առաջարկը: Հետեւաբար, ըստ Ֆեյնի, «Ֆոքսմանը ոչ թե պետք է ծառայի հայերի մութ նպատակներին, այլ համոզի նրանց, որ մասնակցեն 1915-ի իրադարձությունները համատեղ ուսումնասիրելու Թուրքիայի նախաձեռնությանը»:

Բոլոր հիմքերը կան ենթադրելու, որ ADL-ի տնօրեն Ֆոքսմանը կհետեւի «Վաշինգտոն թայմսի» հեղինակ Բրյու Ֆեյնի անգնահատելի խորհրդին: Խնդիրն այդ առումով Հայոց ցեղասպանության հարցում հրեական վերոհիշյալ կառույցի տնօրեն Աբրահամ Ֆոքսմանի տատանողական դիրքորոշումը չէ, այլ նրա ընդգծված բացասական մոտեցումն ԱՄՆ Կոնգրեսին ներկայացված Հայոց ցեղասպանության բանաձեւին:

Որքան էլ Ֆոքսմանը ցեղասպանության նկատմամբ երեք անգամ փոխի իր դիրքորոշումը, ընդ որում ընդամենը երեք օրում, օրինագծի հարցում օրինակելի հաստատակամություն է ցուցաբերել եւ հարկ է համարել ընդգծել, որ դա պառակտողական է, ուստի չի նպաստի թուրքերի եւ հայերի հաշտեցմանը:

Դեռեւս օգոստոսի 25-ի համարում «Ազգը», ելնելով այս հանգամանքից, կարծիք էր հայտնել, որ «Միություն ընդդեմ զրպարտության» կազմակերպության եւ նրա տնօրեն Ֆոքսմանի առաջադրանքը ոչ թե Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչմանը նպաստելն է, այլ հայ եւ թուրք պատմաբանների համատեղ հանձնաժողով ստեղծելու թուրքական առաջարկի հարցում Հայաստանին համոզելը:

Այլ կերպ, «Վաշինգտոն թայմսի» հեղինակն առաջարկում է այն, ինչ իբրեւ առաջադրանք արդեն կատարում է «Միություն ընդդեմ զրպարտության» կազմակերպության տնօրենը, քաջ գիտակցելով, որ ցեղասպանության հարցում ժխտողականության դիրքերից հանդես գալը միանգամայն հակառակ ներգործություն կունենա հայկական կողմի վրա:

Հ. Չ.

ԱԶԳ **Ընթացիկ**

Ո՞վ է Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը, դուք գիտե՞ք

Վազգեն Մանուկյանի այս հարցը բազմանշանակ է

Ղողոսը դառնա նախագահ, թե Պետրոսը՝ դրանից ավելի կարեւոր հարցեր կան, կարեւորը անցած տարիներին ձեւավորված եւ այժմ գործող կառավարման արատավոր մոդելը փոխելն է: Այս կարծիքին է Վազգեն Մանուկյանը, որը շուտ-շուտ հանդիպում է լրագրողներին, եւ երեկ հերթական հանդիպումը «Փաստարկ» ակումբում էր: Նա բնութագրեց մոդելը. պետության մեջ ընտրյալների մի խումբ իրավունք ունի ամեն ձեւի բիզնեսով զբաղվելու, ունի արտոնություններ՝ ընդհուպ անպատիժ սպանություններ իրականացնելը. «Նրանք օգտվում են ամեն ինչից եւ փոխհատուցում իշխանություններին՝ ընտրությունների ժամանակ կեղծելով եւ ամեն գնով նրանց նորից պահելով իշխանության ղեկին: Ձեւավորվել է մի համակարգ, որտեղ չկան ժողովուրդ եւ հասարակություն, դա ոչ արդյունավետ մոդել է»: Եվ այդ մոդելի մեջ մտնել-դուրս գալու, յուրայիններին մտցնել-հանելու մասին է խոսվում այսօր. «Ինձ համար հասկանալի չէ, երբ Գեղամյան Արտաշեսն ասում է, թե այնպիսի մարտահրավերներ են, որ մենք ու իշխանությունները պետք է նույնը լինենք. 2003-ից հետո ի՞նչ է փոխվել՝ ոչ մեզ պատերազմ են հայտարարել, ոչ ուրիշ բան է եղել. ինչո՞ւ 2003-ից սուտը ճոճելով պետք էր գալ, իսկ հիմա ասել՝ եկեք իրար հետ լեզու գտնենք, մանավանդ դա մոդել չի փոխում»:

Նախագահական ընտրություններին ընդդիմության միասնական թեկնածուի փնտրումին էլ այսպես արձագանքեց. «Եթե սկզբից չերեւաց, որ մեկը միասնական թեկնածու է, եւ իր շուրջը պետք է համախմբվել՝ ապա իրար հետ հավաքվելով, զրուցելով, սուրճ խմելով, քվեարկելով միասնական թեկնածու չի առաջանում, մնում է, որ կյանքն ինքն առաջացնի»: Ըստ նրա՝ իրական թեկնածուները մի երեք-չորսը կլինեն. այդ երեք-չորսի մի մասը հենց ընտրությունների ժամանակ կզգա, որ ինքը շանս չունի եւ կհանի իր թեկնածությունը, եթե նպատակ է ունեցել ոչ թե միայն մասնակցելու, այլեւ հաղթելու հանուն գաղափարների: Հանելուց հետո էլ կարող է սատարել թեկնածուներից մեկին (սա՝ երկրորդ փուլի դեպքում), եթե գաղափարական մոտիկություն կա, կամ կարող է կողքի քաշվել. այդպես կառաջանա մեկերկու առանցքային թեկնածու: Իսկ այժմ հավաքվել, ժողով անել, սուրճ խմել՝ այդպես հարցը չի լուծվի: Սա է առանցքային թեկնածուի ձեւավորման սցենարը:

Իսկ մոդելի փոփոխություն կարող է լինել, եթե հասարակական շարժում կա, եթե ոչ՝ դաշտն այսպես մնալու է մինչեւ հոկտեմբեր-նոյեմբեր ամիս, հետո դժվար թե հնարավոր լինի իրավիճակը փոխել:

Հայաստանի կառավարման համակարգն այնպիսի մոդելի մեջ է, որ ինքն իր ներսից ծնում է իշխանություն՝ անձերը փոխվում են, բայց համակարգը մնում է նույնը: «Իմ ասածը հետեւյալն է՝ պետք է մոդելը փոխենք, Հայաստանում այդպիսի փոփոխություն պետք է անել, իսկ անձերի մեջ շատ խորանալ պետք չէ»:

Իսկ հասարակական շարժման նախադրյալներ Վ. Մանուկյանը տեսնո՞ւմ է. «Հասարակությունը դժգոհ է այս վիճակից... եթե ճիշտ թիմով ճիշտ բացատրություն տրվի, ինձ թվում է, հնարավոր է, ես կարծում եմ՝ նախադրյալները կան»:

Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի եւ Վազգեն Մանուկյանի միջեւ որեւէ խնդիր չկա՝ համենայն դեպս այսպես հայտարարեց Վ. Մանուկյանը: Եթե Տեր-Պետրոսյանն ուզենա Վազգեն Մանուկյանի հետ հանդիպել՝ Մանուկյանն այստեղ պրոբլեմ չի տեսնում. «Մեզ մոտ անձնական էմոցիոնալ տրամադրություններ եղել են 1991 թվականին, երբ ես դուրս եմ եկել վարչապետությունից, դրանից հետո այդպիսի բան չի եղել, բացարձակապես որեւէ թույն չունեմ ԼՏՊ-ի հանդեպ, ես պայքարել եմ էն մոդելի դեմ, որը նա կառուցել է Հայաստանում, գաղափարական պայքար է եղել, ոչ թե անձնական»: Նրա կարծիքով, Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը չի առաջադրվի, իսկ այդ մասին աղմկողները ընտրյալ խավից են, այդ ընտրյալ խավի մի մասը նոր տեր է ուզում՝ այդ գործող մոդելի մեջ տեղավորվում է:

Որտեղի՞ց համոզվածությունը, որ Տեր-Պետրոսյանը չի առաջադրվի. «Ես մի քիչ հաշվի եմ առնում հասարակության կարծիքը, քաղաքական դաշտի իրավիճակից ելնելով եմ ենթադրում», բայց եւ՝ «Ինքը դնի, թե չդնի, ես դնելու եմ, դրանք իրար հետ կապված հարցեր չեն»: Հետո նոր հարցը նոր շերտ ավելացրեց այս թեմային. «Ո՞վ է Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը, դուք գիտե՞ք»: Վ. Մանուկյանը նրան ճանաչել է մինչեւ 1998 թվականը. «Դրանից հետո նոր Լեւոն Տեր-Պետրոսյան չկա, ո՞ւմ մասին եք խոսում... Կիկոսի պատմությունն է»:

Արտաքին գործոնն, ըստ Մանուկյանի, մինչեւ հիմա խիստ վճռորոշ չի եղել հայաստանյան ընտրություններում, թեեւ որոշակի նշանակություն ունի. «Հիմա մոդայիկ է ասելը՝ Բուշի հետ մոտ են, Պուտինի տաշիկի բաղում ցոգոլ էին գողանում, բայց այդպես հարց չի լուծվում»:

Իսկ ընդհանրապես՝ եթե հասարակական շարժում չլինի, նախագահական ընտրություններին մասնակցելն անիմաստ կդառնա, դա կնշանակի լեգիտիմացնել արդեն նախանշվածը:

Իսկ եթե այս ինտրիգները շարունակվեն՝ հասարակական շարժումն ի վիճակի չի լինի փոխել վիճակը, երկրի մոդելը, երկու ամիս հետո արդեն Սերժ Սարգսյանին կարելի կլինի համարել լեգիտիմ նախագահ. «96 թվից էս կողմ չափարի երկու կողմում էլ մարդ կա, ես որ նախագահ դառնամ՝ էդ չափարները հանելու եմ», վերջում այնուամենայնիվ առույգացավ Վ. Մանուկյանը:

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

ԼՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ՝ ՎՏԱՆԳԱՎՈՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Մեր ոստիկանների աչքին լուսանկարող լրագրողը հանցագործ է

Մինչդեռ խուլիգան հանցագործները չեն հայտնաբերվում

Որքան էլ գրվում է եւ ասվում, մեր հասարակության մեջ լրագրողի դերի եւ պարտականության մասին պատկերացումները մնում են սարսափելի աղոտ: Նույնիսկ հասարակական կարգ ու կանոնը պահպանելուն կոչված ոստիկանները գաղափար անգամ չունեն, որ յուրաքանչյուր լրագրող իրավունք ունի հասարակական վայրում թե փողոցում լուսանկարելու այն ամենը, ինչ գրավում է իր ուշադրությունը, հուզում՝ սիրտը:

Ամեն բառի եւ արարքի մեջ դիտավորություն ու չար նպատակ փնտրելու հայաստանցիներիս ապշեցուցիչ տաղանդը, ցավոք, տարեցտարի ոչ թե խամրում է, այլ առավել ճյուղավորվում՝ փորձանք դառնալով յուրաքանչյուրիս ճանապարհին: Նախորդ օրը դա պատահեց մեր գործընկեր «Հայոց աշխարհ» թերթի թղթակից Արթուր Հովհաննիսյանի հետ, որն ընդամենը կամեցել էր լուսանկարել իրենց խմբագրատան մոտ, կիսանկուղային հարկի աստիճանների վրա ընկած մի երիտասարդի, որին այդ պահին տեղափոխում էին շտապօգնության մեքենա: Որտեղից որտեղ լրագրողին է մոտենում մի ոստիկան, կոպտորեն հրում՝ արգելելով լուսանկարել, հետո պահանջում է ներկայանալ ու հայտնել լուսանկարելու նպատակը: Ու թեպետ լրագրողը բավարարում է ոստիկանի հետաքրքրասիրությունը՝ պատասխանելով բոլոր հարցերին, նաեւ բացատրելով լուսանկարի կարեւորությունը հրապարակվող նյութի համար, ոստիկանը մնում է անդրդվելի: Նա մազաչափ անգամ բարեհամբույր չի դառնում նույնիսկ լրագրողի այն նախազգուշացումից, որ լրագրողի մասնագիտական գործունեությունը խոչընդոտելու համար ՀՀ քրեական օրենսգրքով նախատեսվում է քրեական պատասխանատվություն:

Ոստիկանի ինքնադրսեւորվելու համառությունը հասնում է ծայրակետին՝ նա փորձում է լրագրողի ձեռքից խլել խմբագրության ֆոտոխցիկը: Լրագրողը ցանկանում է լուսանկարել նրան, ինչը վերջնականապես հունից հանում է ոստիկանին: Նա խլում է ֆոտոխցիկը, վնասում ու հեռանում առանց ներկայանալու: Ոստիկանի քրեական արարքի մասին լրագրողը տեղեկացնում է ոստիկանության լրատվության եւ հասարակության հետ կապերի վարչությանը, Կենտրոն համայնքի ոստիկանության պետ Արթուր Մեհրաբյանին: Կարճ ժամանակ անց ոստիկանի ինքնությունը բացահայտվում է՝ լրագրողի դեմ բռնություն կիրառողը ՍԱՍ սուպերմարկետում հերթապահող ոստիկանն էր, որին երեկ կանչել են քրեական պատասխանատվության:

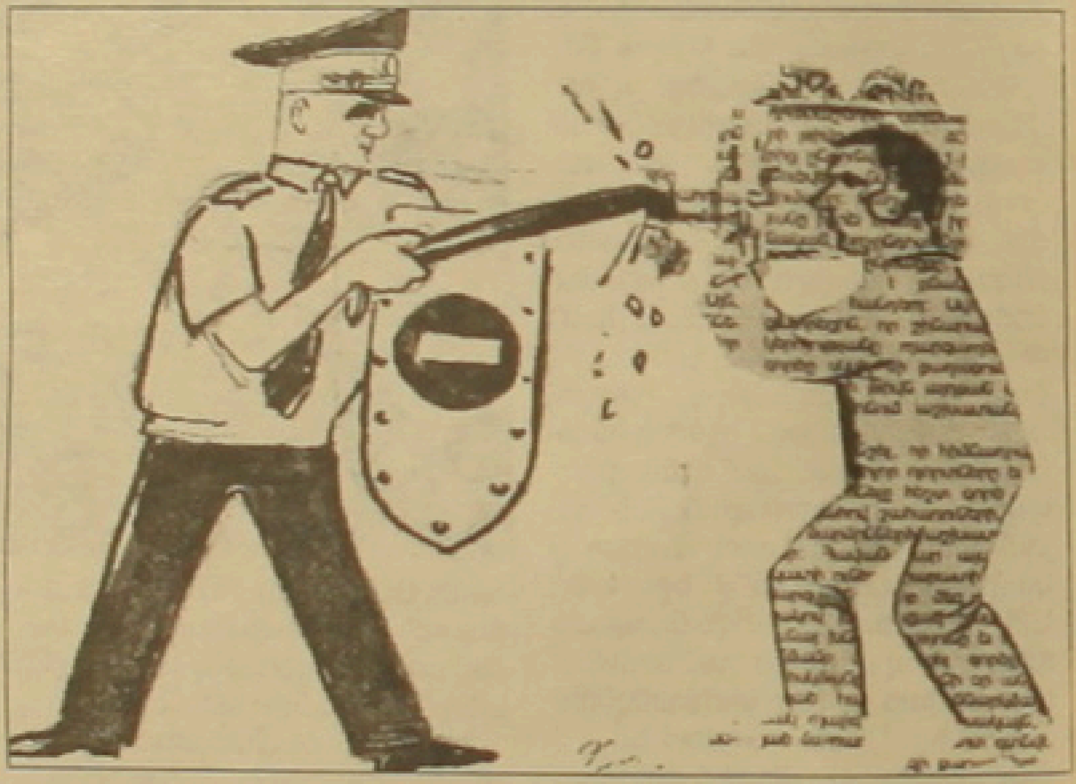

Լրագրողների հանդեպ բռնություն կիրառելու դեպքեր մեզանում տեղի են ունենում բավականին հաճախ: Ուղիղ մեկ տարի առաջ, այս օրը, բռնության ենթարկվեց «Իրավունք» թերթի խմբագիր Հովհաննես Գալաջյանը՝ երկու սափրագլուխ դաժանորեն ծեծել էին նրան այն պահին, երբ դուրս էր եկել Կոմիտասի պողոտայում գտնվող իր տնից: Մոտեցել էին թիկունքից, նրան տապալել գետին եւ ոտքերով հարվածել հիմնականում գլխին: Գերագույն ճիգով Գալաջյանը կարողացել էր մի կերպ պաշտպանվել գլխին իջնող հարվածներից: Սափրագլուխները փախուստի էին դիմել միայն այն բանից հետո, երբ շրջակայքում մարդիկ էին հայտնվել:

Առ այսօր նրանց ինքնությունը չի բացահայտվել, այդպես էլ լրագրողական աշխարհի համար մութ է մնացել, թե ովքեր էին նրանք եւ ինչ հաշիվներ էին մաքրում Գալաջյանի հետ:

Ռ. Պ.

Քարածուխը որպես քիմիական արդյունաբերության հումք

Հայաստանում առայժմ նավթի ու գազի հանքավայրեր չեն հայտնաբերվել, բայց կա բավական լավորակ քարածուխ, որը կարող է քիմիական արդյունաբերության հումք դառնալ:

Գազի ու նավթի պաշարներ չունեցող երկրներում (հատկապես Գերմանիայում) քարածխից ստանում են քիմիական արդյունաբերության շատ հումքատեսակներ, գազագեներատորներ օգտագործելով գեներատորային գազերի, այդ թվում՝ սինթեզ-գազի ստացման նպատակով:

Որոշակի պայմաններում կատալիզատորների (խթանիչների) կիրառմամբ սինթեզ-գազից կարելի է ստանալ ածխաջրածինների խառնուրդներ, հեղուկ վառելիք, էթիլեն, պրոպիլեն, գլիցերին, ճարպաթթուներ եւ այլն: Սինթեզ-գազում կան 40 տոկոս Co եւ 46 տոկոս H_2:

Վանաձորի քիմկոմբինատում մելամինի արտադրությունը շատ էներգատար է, ինչպես նաեւ վնասում է շրջակա միջավայրին: Եթե Իջեւանի քարածխի հանքավայրի բազայի վրա հանրապետությունում գազագեներատորներով կարողանանք ստանալ սինթեզ-գազ, դրանից էլ՝ պրոպիլեն, ապա տեսականորեն մելամինը հնարավոր կլինի ստանալ նաեւ պրոպիլենի եւ ազոտի սինթեզման միջոցով: Եթե դա հաջողվեր, ապա զգալիորեն կնվազեր այդ արտադրության էներգատարությունը, կդյուրանար տեխնոլոգիան, զգալիորեն կիջներ արտադրանքի ինքնարժեքը, կաճեր շահույթը: Բայց հանրապետությունում չկա սինթեզ-գազի հետ կապված հետազոտական աշխատանքներ կատարելու գիտաարտադրական բազա ունեցող գիտական կազմակերպություն:

Սինթեզ-գազից կարելի է ստանալ մրջնաթթու, մրջնային ալդեհիդ, քացախաթթու, քացախային ալդեհիդ: Իսկ վերջինից հնարավոր է բուտադիեն ստանալ սինթետիկ կաուչուկի, զանազան գազերի (էթան, պրոպան, բութան, բուտիլեն) արտադրության համար: Բութանը եւ բուտիլենը նույնպես հումք են բուտադիենի, իսկ ապագայում նաեւ ացետիլենի, բուտադիենի եւ նույնիսկ գլյուկոզայի ստացման համար:

Ուստի անհրաժեշտ է ստեղծել տվյալ թեմայով զբաղվող հետազոտական կենտրոն: Եվ քանի որ հանրապետությունում հումքային պաշարների որոնման գործնական աշխատանքներն առաջին տեղում են, ապա ակնհայտ է, որ արծարծվող խնդիրը հրատապ է:

Ասում են, որ «Նաիրիտ-2»-ը, որտեղ ժամանակին կաուչուկներին նվիրված լայն հետազոտություններ էին անցկացվում, այժմ գրեթե չի գործում, եւ նույնիսկ խոսակցություններ կան հանրապետության տնտեսական իրավիճակի պատճառով վերապրոֆիլավորելու մասին: Մինչդեռ այնտեղ կան մեծ գիտական կոլեկտիվ եւ գիտաարտադրական բազա: Վերջինիս հետազոտությունների շնորհիվ Իջեւանի քարածխից գազագեներատորներով ստացվող սինթեզ-գազից կարելի է տարբեր նյութեր ստանալ հանրապետության քիմիական արդյունաբերության համար:

Հումքային խնդիրների լուծման այլ հնարավորություններ առայժմ չունենք: Կամ պետք է մշակենք տեղական ածխից հումքի ստացման տեխնոլոգիաներ, կամ էլ այդ տեխնոլոգիաները գնենք Գերմանիայից ու Ռուսաստանից: Քիմիական հումքի աղբյուր էժան սինթեզ-գազի ստացմանը կարող է նպաստել նաեւ այն, որ «Նաիրիտը» մոտ է Երեւանի ՋԷԿ-ին, որի բանեցրած ջրային գոլորշին կարելի է շիկացած ածխով գազագեներատորին մատակարարել սինթեզ-գազ ստանալու համար:

ԼԵՒՈՆ ՂԱԶԱՐՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԷ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ 529221
Լրագրողների սենեակ /հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն /հեռ 582483
Շուրջօրեայ լրահաւաք ծառայութիւն /հեռ 529353
Համակարգչային շարուածք
«Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
Գ տառով յօդուածները գովազդային են, որոնց բովանդակութեան համար խմբագրութիւնը պատասխանատուութիւն չի կրում:
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

ԱԶԳ Ներքին կյանք

ԼՂ հարցի բանակցություններում ժամանակն ո՞ւմ օգտին է գործում

Այս հարցը ճարտասանություն ցուցադրելու թեմա չէ

Քաղաքագետ **Աղասի Ենոքյանը** Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորման հարցում զարգացում չի տեսնում: Մինչդեռ «Հայելի» ակումբում հյուրընկալված մյուս բանախոսը՝ Հանրապետական կուսակցությունը ներկայացնող **Արմեն Աշոտյանը** իր դիտարկմամբ մի փանի եզրակացություն ներկայացրեց:

Ըստ այդմ, ամենից առաջ, ԼՂ ինքնախնդիրն առանձին դիտվելու լուրջ հնարավորություն չունի, այլ միայն միջազգային զարգացումների տրամաբանության մեջ: Երկրորդ, ղարաբաղյան հարցի կարգավորումը չունի նախադեպերի կարիք: Երրորդ, Աշոտյանի տրամաբանությամբ ու վստահ խոսքի մատուցմամբ, Արցախը դե ֆակտո ճանաչել են բանակցային գործընթացի մասնակից գրեթե բոլոր կողմերը (ինչո՞ւ գրեթե, ո՞վ է դե ֆակտո ճանաչել կամ ո՞վ չի ճանաչել՝ չմանրամասնվեց), ընդ որում, ճանաչման հարցը միջազգային հարթակ տեղափոխելը ժամանակի մի ուղղի:

Որքան էլ տարօրինակ է, բայց Աշոտյանը հայտարարեց, թե ԼՂ հարցի կարգավորման գործընթացում ժամանակն աշխատում է ԼՂՀ-ի, Ղարաբաղի ժողովրդի, նաեւ Հայաստանի օգտին, մինչդեռ չզարգացող Լեռնային Ղարաբաղը բնավ էլ չի կարելի դիտարկել որպես բանակցային գործընթացում ժամանակային դադարներից շահող կողմ:

Լրատվամիջոցներին ներկայացված Աշոտյանի վերջին դիտարկում-եզրակացությունը վերաբերում է տարածքային ամբողջականության եւ ազգերի ինքնորոշման սկզբունքներին, որոնք, ըստ նրա, բնավ էլ չեն բախվում ղարաբաղյան հարցի տարածքում: «Լեռնային Ղարաբաղի հարցը որեւէ աղերս չունի Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականության հետ», նշեց Աշոտյանը:

Ենոքյանը նախ չհամաձայնեց վերջին դիտարկմանը: Ըստ քաղաքագետի, իրավական տեսանկյունից հենց այդպես է, բայց միջազգային իրավունքը աշխատում է մեր տարածաշրջանում ուժերի հավասարակշռության դեպքում, իսկ այդպիսին դեռ չի հաստատվել: Ապա, Ենոքյանի մոտեցմամբ, ով կլինի ուժեղի կողմում, ըստ այդմ էլ կգործի համար միջազգային սկզբունքը:

Ժամանակը Արցախի օգտին աշխատելուն էլ Ենոքյանը համամիտ չէ, քանի որ 1988-ին ԼՂՀ բնակչությունը 180 հազար էր՝ 20 տոկոս ադրբեջանցիներով, իսկ ներկայում՝ 50-60 հզ.: «Այդ առումով իր ժամանակի խնդիրը, որ Ղարաբաղում ապրեն շատ հայեր եւ ապրեն բարեկեցիկ, չի կատարվում, մինչդեռ սահմանների եւ կարգավիճակի հարցը հենց այդ բարեկեցության պահպանման», կարծիք հայտնեց Ենոքյանը:

Բերված թվերին Աշոտյանի անհամաձայնությունը փաստվեց ԼՂՀ ներկայիս բնակչության 100 հազար թվով՝ ավելացրած 20 հազարանոց պաշտպանության բանակի զորամիավորումների թիվը: Ամեն դեպքում, Աշոտյանն էլ համաձայնեց, որ այդ թվով անգամ հպարտանալու առիթ չունենք:

Հյուրերը վիճարկեցին նաեւ նավթային գործարքների պատճառով Ադրբեջանի՝ արտաքին քաղաքական կուրսը ինքնուրույն որոշելու հարցը: Մասնավորապես, ըստ Աշոտյանի, Ադրբեջանը ԼՂ հարցում քաղաքականություն վարելու ինքնուրույնությունը կորցրել է հենց մեծ նախագծերի հիմքով: Մինչդեռ Ենոքյանի խոսքերով, այդ նախագծերը տնտեսական աճ են ապահովում Ադրբեջանին, իսկ Հայաստանը իրեն փակուղու մեջ է դրել արտաքին քաղաքականության առումով՝ կախված մնալով Ռուսաստանի շահերից:

«Հայաստանի քաղաքականությունն ամբողջությամբ, ըստով նաեւ տնտեսությունը, կախված է Ռուսաստանից», գնահատեց Ենոքյանը: Աշոտյանի հակափաստարկը բավականին թույլ ստացվեց առ այն, որ եթե Հայաստանը դիտվեր որպես Ռուսաստանի ֆորպոստ, Եվրամիությունը կամ Միացյալ Նահանգները միջոցներ չէին տրամադրի մեր երկրին:

Ընդհանուր առմամբ, ղարաբաղյան հարցի քննարկումները որեւէ մակարդակում մեծ նշանակություն ունեն, սակայն երբ այս հարցն անգամ շահարկելի ու, ավելին, զուտ սոփեստական փաստարկներով մատուցվող թեմա է դառնում, մնում է միայն ափսոսալ, որ մոտեցումն այդքան անլուրջ է: Հենց նման իրավիճակներում է պետք լավ հիշել, որ չնայած բոլոր թերություններին՝ ադրբեջանական քարոզչամեքենան չի դադարում գործելուց, օգտագործվում են բոլոր հնարավոր միջոցները՝ չխորշելով սուտ ու ակնհայտորեն կեղծված տվյալների ու որակումների շահարկումից:

Իսկ մեր դեպքում որեւէ տեսակի աչքակապություն, թե այս կամ այն հարցում հաղթանակներ ունենք կամ դեռ հաղթաքարթեր կան մեր «զինանոցում», կարող է անդառնալիորեն վատացնել իրավիճակը՝ եւս մեկ ապացույց դառնալով, որ ժամանակն աշխատում է միայն հավերժության օգտին, այլ ոչ թե որեւէ կողմի:

ՄԱԳԴԱՂԻՆԵ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

«Սերժ Սարգսյանը մրցունակ թեկնածու է ընդհանրապես, Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի դեպքում՝ հատկապես»

Համոզված է ԱԺ պատգամավոր Էդուարդ Շարմազանովը

«Այս պահին արտառոց է Լեւոն Տեր-Պետրոսյան անհատի, քաղաքական գործչի առաջադրման պատմական անհրաժեշտության մասին խոսելը», երեկ «Ուրբաթ» ակումբում հայտարարեց Ազգային ժողովի պատգամավոր, Հանրապետական կուսակցության անդամ եւ մամուլի քարտուղար Էդուարդ Շարմազանովը՝ մեկնաբանելով առաջին նախագահի վերադարձի պատմական անհրաժեշտության մասին խոսակցությունները: Բավական հարգալից արտահայտվելով Հայաստանի առաջին նախագահի մասին՝ Էդուարդ Շարմազանովն ասաց, որ նախագահի իրենց թեկնածու Սերժ Սարգսյանն ամենամրցունակ թեկնածուն է՝ հատկապես Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի դեպքում: Կփոխվի՞ արդյոք Հանրապետականի ռազմավարությունն առաջին նախագահի առաջադրումից հետո: Շարմազանովի խոսքով, չի փոխվի. «ՀՀԿ ռազմավարությունը որեւէ մեկի առաջադրումից կախված չէ: ՀՀԿ-ն ունի հստակ քաղաքական ծրագիր, որը դրված է գործադիրի հիմքում, հստակ թիմ եւ թեկնածու: Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի առաջադրումից ՀՀԿ ռազմավարությունը չի փոխվի, իսկ մարտավարությունն այս կամ այն թեկնածուի առաջադրումից կարող է փոխվել»:

ԱԺ պատգամավորը հայտնեց, որ ՀՀԿ-ն մոտ օրերս կհրավիրի խորհրդի նիստ, որտեղ կորոշեն իրենց համագումարի օրը, որը հավանաբար կկայանա նոյեմբերի սկզբին: Էդ. Շարմազանովի խոսքով, ինչպես արդեն հայտարարվել է, իսկ մայիսի 12-ի արդյունքներով էլ կուսակցությունում համոզվել են, Հանրապետականի թեկնածուն կլինի Սերժ Սարգսյանը: Շարմազանովը վստահ է, որ իրենց թեկնածուի առաջադրումը հասարակական պահանջ է: Լրագրողի հարցին, թե ինչպե՞ս են կուսակցությունում պարզել իրենց թեկնածուի հասարակական պահանջ ունենալը, ակումբի հյուրը պատասխանեց՝ մայիսի 12-ի խորհրդարանական արդյունքներով: Սերժ Սարգսյանը, պատգամավորի խոսքով, կլինի կոալիցիայի թեկնածուն, իսկ ՀՅԴ-ի թեկնածու առաջադրելը «ՀՅԴ-ի խնդիրն է»:

ԳՈՀԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

ՕՊԵՐԱՏԻՎ ՏՎՅԱԼՆԵՐ

Դիակի հայտնաբերում

Սեպտեմբերի 4-ին, ժամը 22.30-ին ահազանգ է ստացվել ճգնաժամային կենտրոնում, որ Երեւանի Իսրայելյան փողոցի թիվ 37 շենքի 41 բնակարանի բնակիչը չի արձագանքում դռան զանգին: Դեպքի վայր մեկնած փրկարարները բնակարանում հայտնաբերել են 1936 թ. ծնված Հենրիկ Քուշեյանի դին: Դիակը հանձնվել է իրավապահ մարմիններին:

Բախումից երկու զոհ, մեկ վիրավոր

Սեպտեմբերի 4-ին ժամը 21.50-ին Արարատի մարզի Մասիս-Նուբարաշեն ավտոճանապարհին իրար են բախվել BMW եւ «Մոսկվիչ» ավտոմեքենաներ: Փրկարարները մեքենայից դուրս են բերել վարորդի՝ 1960 թ. ծնված Հակոբ Հակոբյանի եւ ուղեւոր, 16-ամյա Վորոնցով Աղաջանյանի դիակները: Իսկ մյուս վարորդը մարմնական վնասվածքներով տեղափոխվել է «Էրեբունի» բժշկական կենտրոն:

Ձորը գլորված մեքենայի վարորդը մահացավ տեղում

Նույն օրը Արարատի մարզի Նարեկ-Գյուլանոր միջհամայնքային ավտոճանապարհին «ՎԱԶ-21013» մակնիշի ավտոմեքենան ընկել է ձորը: Ավտոմեքենայից դուրս է բերվել վարորդ՝ 1975 թ. ծնված Օնիկ Սարգսյանի դին:

Մ. Մ.

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Տարածաշրջանային գիտաժողով թրաֆիկինգի դեմ

Երեկ «Գոլդեն փալաս» հյուրանոցում իր աշխատանքները սկսեց տարածաշրջանային գիտաժողովը, որը կրում էր «Գործողություններ մարդկանց թրաֆիկինգի դեմ. կանխարգելումը, պաշտպանությունը եւ դատական հետապնդմանն ուղղված միջոցառումներ» խորագիրը: Գիտաժողովը բացեցին ՀՀ ԱԳ փոխնախարար Արման Քիրակոսյանը եւ Եվրոպայի խորհրդի մարդու իրավունքների եւ իրավական հարցերով գլխավոր տնօրենության ներկայացուցիչ տիկին Մարթա Ռեֆենան: Գիտաժողովին մասնակցում էին եւ ելույթներով հանդես եկան մի շարք երկրների ներկայացուցիչներ: Երկօրյա գիտաժողովը կազմակերպել են ՀՀ արտաքին գործերի նախարարությունը եւ Եվրոպայի խորհուրդը՝ «Մարդկանց թրաֆիկինգի դեմ պայքարի Եվրոպայի խորհրդի արշավի» շրջանակներում: Այսօր գիտաժողովը կշարունակի իր աշխատանքները եւ կամփոփի առաջարկությունների փաստաթուղթ ստորագրելով:

ՀԱՄԱՌՈՏ

2009-ից Հ1-ում լատինամերիկյան սերիալներ չեն ցուցադրվի

Երեկ Ազգային ժողովում գիտության, կրթության, մշակույթի եւ երիտասարդության հարցերի մշտական հանձնաժողովը, ֆինանսավարկային մշտական հանձնաժողովները քննարկում էին 2006-ի բյուջեի կատարողականը: Հեռուստատեսության եւ ռադիոյի մասին մանրամասներ ներկայացրեց ՀՀՌ ընկերության խորհրդի նախագահ Ալեքսան Հարությունյանը, նշելով, որ 2003 թվից տեսբյուջեում իրենց մասով որեւէ փոփոխություն չի եղել: Նա տեղեկացրեց, որ 2009 թվականից Հ1-ով լատինամերիկյան սերիալներ չեն ցուցադրվի: Իսկ մինչեւ տարվա վերջ կսկսվի 180 մասանոց հայկական սերիալի արտադրությունը:

Մ. Մ.

Լոնդոն-Երեւան չվերթերի նոր ընկերություն՝ «Բրիտանական ավիաուղիների» փոխարեն

BMI Լոնդոնի «Հիթրոու» օդանավակայանում գործող երկրորդ ամենամեծ ավիաընկերությունը, գնելով «Բրիտանական ավիաուղիների» ֆրենչայզ BMED ընկերությունը, դարձել է Լոնդոն-Երեւան չվերթ իրականացնող միակ բրիտանական ընկերությունը՝ BA-ի փոխարեն: «Բրիտանական ավիաուղիների» ֆրենչայզ ընկերությունը ուներ Ա-320 եւ 5 Ա-321 օդանավեր: Այս գործարքը կարող է հայաստանյան ավիաշուկայում նոր զարգացումներ առաջացնել:

Կբացվեն Էյչ Էս Բի Սի Հայաստան բանկի երկու նոր մասնաճյուղեր

Սեպտեմբերի 15-ին Երեւանում կբացվեն HSBC (Էյչ Էս Բի Սի) Հայաստան բանկի երկու նոր մասնաճյուղեր: Այդ կապակցությամբ բանկի գլխավոր գրասենյակում տեղի ունենալիք մամուլի ասուլիսին մասնակցելու է HSBC (Էյչ Էս Բի Սի) խմբի բարձրաստիճան ներկայացուցիչ Դեյվիդ Բադդը: Այս մասին տեղեկանում ենք Էյչ Էս Բի Սի Հայաստան բանկի նամակից:

Ա. Մ.

Խոզերի ալպանդ Հայաստանում

1-ին էջից

Ինչ վերաբերում է ախտորոշմանը, ապա վերջնական պատասխանը ստանալու համար հարկ է փորձաքննություն կատարել Անգլիայում գտնվող լաբորատորիայում: Մեր օդանավակայանը դեռ պատրաստ չէ դրան, բայց Գրիշա Բաղիյանի հավաստմամբ, Հայաստանում Անգլիայի դեսպանատան եւ միջազգային կառույցների օգնությամբ առաջիկա օրերին այդ հարցը կլուծվի:

Անդրադառնալով հիվանդության մարդկանց վտանգավորության հարցին, ինչպես Գրիշա Բաղիյանը, այնպես էլ համաճարակաբան Լեւոն Գրիգորյանը ասացին, որ նախ՝ աֆրիկյան ժանտախտը խոզերի համար է անբուժելի եւ չկա որեւէ պատվաստանյութ, որը իմունիտետ կառաջացներ նրա նկատմամբ, բայց հավաստիացրին, որ մարդու համար այս հիվանդությունն անվնաս է: «Մարդիկ այդ հիվանդությամբ չեն հիվանդանում», ընդգծեցին երեկվա մամուլի ասուլիսի բանախոսները: «Այդ դեպքում ինչո՞ւ են ամբողջ խոզերին ոչնչացնում» հարցին պատասխանելով, Գրիշա Բաղիյանը պատասխանեց, որ նրանք կարող են վարակակիր լինել եւ հիվանդությունը փոխանցել մյուսներին:

Անասնաբուժության տեսչության պետը տեղեկացրեց նաեւ, որ բոլոր մսամթերք վաճառող շուկաներում, ինչպես նաեւ վերամշակող ձեռնարկություններում շուրջօրյա հերթապահություն է սահմանված եւ խստացված է հսկողությունը: Խոզաբուծական ֆերմաների սեփականատերերին նա խորհուրդ տվեց անցնել կենդանիների պահպանման փակ ռեժիմի:

«Որքա՞ն է կազմում աֆրիկյան ժանտախտի պատճառով ֆերմերների կրած վնասը» հարցին Գրիշա Բաղիյանը պատասխանեց, որ գումարային արտահայտությամբ դա դեռ հաշվարկված չէ: «Իսկ հետագայում կոռուպցիոներ կրած ֆերմերներին փոխհատուցում կտրվի՞» հարցի առնչությամբ էլ նա հայտնեց, որ դեռ պայքար է տարվում հիվանդության տարածումը թույլ չտալու համար: Հետագայում, ըստ նրա, հավանաբար վնասը կհաշվարկվի եւ ինչ-որ փոխհատուցումներ կտրվեն:

Մ. Մ.

ԱԶԳ

Դիտարկում

«Կա լեզվի պատնեշ, բայց ժպիտը մնում է ժպիտ, եւ հայ գյուղացիների բաց գիրկն ու հյուրասեր սեղանները վերացնում են պատնեշները»

ԱՀՀ ուսանողական ծրագիրը ամերիկահայերի մեջ Հայաստանում ապրելու ցանկություն է առաջացնում

«Ամառային ուսանողական ծրագիր» նախաձեռնությունը Հայաստանում գործում է 1998-ից Ամերիկայի հայկական համագումարի (ԱՀՀ) իրագործմամբ: Մ. Նահանգներում ծրագիրը գոյություն ունի վաղուց հենց հայ ուսանողների համար, որոնց հնարավորություն է տրվում ուսանողական պրակտիկա անցնելու Վաշինգտոնում: Ընտրությունն էլ կատարում է Ամերիկայի հայկական համագումարի վաշինգտոնյան գրասենյակը՝ համայնքի ակտիվ ներկայացուցիչներից: Երկամսյա ծրագիրը սկսվել է 2-3 մասնակցից, այս տարի ընդգրկվել են 11 ուսանողներ: Բնակարանային ծախսը հոգում են ուսանողները, մնացյալ ծախսերը՝ ԱՀՀ-ն:

ԱՀՀ Հայաստանի տարածաշրջանային տնօրեն Արփի Վարդանյանի ներկայացմամբ, 1998-ին ՀՀ արտգործնախարարը ԱՀՀ միջոցառումներից մեկին մասնակցելիս նշել է, թե Վաշինգտոնում իրականացվող ծրագրի նման նախագիծ էլ ցանկալի է ունենալ Հայաստանում, որ ամերիկահայերը կարողանան գալ Հայաստան, աշխատանքային փորձ ձեռք բերեն, ծանոթանան երկրին: Հայաստանում իրականացվող ծրագիրը նման է վաշինգտոնյանին: Արդեն 49 ամերիկահայ ուսանող է մասնակցել ծրագրին:

Ինչ վերաբերում է հայաստանյան փորձի նշանակությանը, ապա, ըստ Արփի Վարդանյանի, Միացյալ Նահանգներում այն բարձր է գնահատվում, ամերիկյան համալսարանները կողմ են նման ծրագրերին եւ ուսումնասիրություններին: Միեւնույն ժամանակ, Հայաստանում ոչ միայն փորձ է ձեռք բերվում, այլեւ ճանաչում են Հայաստանը եւ այդուհետեւ որեւէ կերպ զարգացմանը մասնակից լինելու պատրաստակամություն են դրսեւորում: Ընդ որում, արդեն կան օրինակներ, երբ Հայաստանում եղած ամերիկահայ ուսանողները փոքր, բայց հայաստանյան բնակավայրերի համար նշանակալի օգնություն են կազմակերպում:

Վարդանյանի հույսն է, որ այս ծրագրով երիտասարդների կապը Հայաստանի հետ անխզելի, որ ուսանողները մտածեն, թե ինչ կարող են անել հօգուտ Հայաստանի: Ի դեպ, հենց ինքը՝ ԱՀՀ Հայաստանի տարածաշրջանային տնօրենը մասնակցել է ուսանողական ծրագրին ու այդուհետեւ որոշել վերադառնալ ու ապրել Հայաստանում:

Ձախից աջ՝ Սամանտան, Մարկը, Միշելը, Արփի Վարդանյանը եւ Վահամ Կարաքեշիշյանը ԱՀՀ հայաստանյան գրասենյակում

Մարկ Բերբերյանը տնտեսագիտական կրթություն է ստացել Չիկագոյի համալսարանում: Իր ուսանողական ծրագիրը Մարկն անցնում է Տնտեսական քաղաքականության եւ իրավական խորհրդատվության հայ-եվրոպական կենտրոնում (AEPLAC): AEPLAC-ում պրակտիկան Մարկին հնարավորություն է տալիս ծանոթանալու հատկապես Հայաստանի տնտեսական ցուցանիշներին, առկա մոդելներին եւ ուսումնասիրություններին: «Մասնագիտական առումով ես առավել հետաքրքրված եմ ԵՄ ինտեգրացիայի եւ տնտեսական զարգացման հարցերով»:

Բայց քսաներկուամյա ամերիկահայ ուսանողի համար հետաքրքրական է կյանքը գյուղում, թեկուզ Երեւանից այնքան հեռու, որքան Աշտարակում գտնվող Ձորագաղբյուր գյուղն է, ծանոթանալու, թե ինչպես են Հայաստանում զբաղվում հողագործությամբ ու անասնաբուծությամբ: Ըստ Մարկի, կարեւոր է, որ մարդիկ տեսնեն, թե Երեւանից դուրս ինչ կա, ինչ խնդիրներ ունեն գյուղերն այսօր Հայաստանում: Նույն մոտեցմամբ կարեւորվում են Արցախ այցելությունները: «Ես ուզում եմ հնարավորինս երկար ժամանակ անցկացնել Երեւանից դուրս՝ հասկանալու, թե ինչ են անում մարդիկ հայկական գյուղերում, այդ լեռների մեջ ինչպես են զբաղվում անասնաբուծությամբ ու հողագործությամբ»:

Հայաստանում է արդեն երրորդ տարին անընդմեջ: «Առաջին անգամ եկել եմ ընտանիքիս հետ, բավականին կարճ տեւեց, եւ ես ոգեւորված էի նորից Հայաստան գալու համար: Անցյալ տարի էլի եկել էի Հայաստան ու առիթ ունեցա Երեւանից դուրս գնալու: Այնտեղ այլ արժեքներ են, մարդիկ էլ այլ են, ես մի քիչ աշխատեցի գյուղացիների հետ, անգամ առանց լեզուն իմանալու լավ էինք շփվում: Կա լեզվի պատնեշ, բայց ժպիտը մնում է ժպիտ, եւ հայ գյուղացիների բաց գիրկն ու հյուրասեր սեղանները վերացնում են պատնեշները»:

Հունական ազգանուն կրող Սամանտա Կիրկոսյանին Հայաստանին կապող օղակը հայուհի հայրական տատն է եղել: Օբերլինի համալսարանը որպես անգլերեն եւ ֆրանսերեն լեզուների մասնագետ ավարտած Սամանտան առաջին անգամ է Հայաստանում, իսկ տատից լսածը Հայաստանի ու հայության մասին լրացնում է իր կրթական ուղղվածությամբ՝ ուսումնասիրելով ամերիկահայ գրականություն: «Հայաստան գալու ցանկությունն ամենից առաջ պայմանավորված է ավելի շոշափելի հաղորդակցվելու, առավել մոտիկից ժողովրդին ու հայաստանյան իրականությանը ծանոթանալու հնարավորությամբ»:

Քսաներկու տարեկան Սամանտայի գնահատմամբ, զարմանալիորեն հեշտ է շփվել երեւանցիների հետ եւ բավականին հաճելի հաղորդակից լինել հայ մշակույթին, ինչը չէր սպասում, երբ ամերիկյան իր տնից այսքան հեռու էր գալիս: Եվրոպական երկրներ այցելությունների ժամանակ զգացվել է մշակութային որոշակի ընդհանրությունը, բայց Հայաստանում է, որ ընտանիքն ու ընկերությունը մեծապես կարեւորվում են, ինչը Սամանտայի արժեքային համակարգում մեծ տեղ է զբաղեցնում: Նրա գնահատմամբ, հայերը շատ ջերմորեն են վերաբերվում ընկերներին ու ընտանիքի անդամներին, այլ ոչ թե ամերիկյան ոճով խոստանում «հետո զանգել ու երբեք չեն զանգում»: Հայաստանում մարդկային շփումն ու հարաբերությունները, ըստ Սամանտայի, առավել կայունություն ու որոշակիություն ունեն, մարդիկ բարյացակամ են օտարերկրացիների հանդեպ:

Սամանտան գիտի հայերեն այբուբենը: Իսկ երեւանյան հայերենն ու այն լեզուն, որ լսել է տատից, բավականին տարբեր են ու դժվարացնում են տեղացիների հասկանալը: «Ես սովորում եմ հայերեն ամեն օր», հենց հայերենով ասում է Սամանտան: Բայց, ըստ նրա, հայերենը բավականին դժվար արտասանություն ունի:

Հայաստանում Սամանտան իր ուսանողական պրակտիկան անցկացնում է Տուրիզմի զարգացման հայկական գործակալությունում: Այս առնչությամբ էլ Սամանտան Հայաստանն իր համար բացահայտել է, ասենք, որպես Գոշավանք մենաստան, որ նաեւ իր ժամանակին բավականին հարուստ գրադարան է ունեցել եւ բնավ էլ չի սահմանափակվել միայն հոգեւոր նշանակությամբ: «Ես հիմա պատրաստ եմ ինքս գովազդելու ամենուր, որ Հայաստանն իսկապես հրաշալի է եւ ոչ միայն սփյուռքահայության կամ ուղղակի զբոսաշրջիկների համար, այլեւ բոլոր նրանց, ում հետաքրքրում է պատմությունը, յուրօրինակ մշակույթը»:

«Սիրում եմ հայերենը, ինձ դուր է գալիս, որ հայերենը բացարձակապես տարբեր այբուբեն ունի, քան եվրոպական լեզուներինն է, ինքնությունն է շատ տարբեր», հիացմունք է արտահայտում Սամանտան: Ինքը հայերեն է սովորում եւ սեփական նախաձեռնությամբ «Օրրան» կենտրոնում անգլերենի անվճար դասընթացներ է իրականացնում:

Միշել Բեգլարյանը Կալիֆոռնիայի համալսարանի կենսաքիմիայի բաժնի ուսանողներից է, պրակտիկան անցկացնում է ՀՀ կրթության ու գիտության նախարարության սփյուռքի հետ կապերի բաժնում: Քսանամյա Միշելը բաժնում օգնում է ուսումնասիրել, թե ամերիկյան որ համալսարաններն ունեն հայ ուսանողների փոխանակման կամ պրակտիկայի կազմակերպման ծրագրեր: Միշելը կազմում է իր ուսումնասիրության առարկայի արխիվային, համակարգված կատալոգ: Բացի դրանից, նրա օգնությամբ փորձում են էլեկտրոնային տարբերակների վերածել այն ամենը, ինչ նախարարության այդ բաժնում դեռ թղթերի վրա է:

Միշելը հայերենին ծանոթ է եւ որոշ առումով տիրապետում է շնորհիվ Դավիթյան-Մարիանյան կրթական հիմնադրամի, որի աջակցությամբ առաջինից մինչեւ վեցերորդ դասարան շաբաթական երկու օր երկուական ժամ սովորել է մայրենի լեզուն: «Բացի դրանից, մեծ մայրս ու մեծ հայրս միշտ պնդում էին, որ միշտ իմանանք հայերեն: Ի դեպ, նախ հայերեն եմ սովորել, հետո անգլերեն: Ցավոք, հիմա ծնողներս մեզ հետ խոսում են հայերեն, պատասխանում ենք անգլերեն»:

Մինչ այս այցելությունը Հայաստանում Միշելը չէր եղել եւ հայտարարում է. «Ամեն ինչ եմ սիրում, ամեն ինչ ինձ դուր է եկել: Այստեղ բոլորը հայերեն են խոսում, իմ բնակության երկրի համեմատությամբ տարբերությունները շատ են: Մարդկանց մեծ մասը Գլենդեյլում Հայաստանից է, դպրոցում, ուր ես հաճախել եմ, մեծ մասը հայաստանցի է, բայց այստեղ մարդիկ շատ բարեկամաբար են տրամադրված: Հարցնում ես, թե որեւէ տեղ ինչպես հասնել, պատրաստ են քեզ ուղեկցելու: Ես եղել եմ ԱՄՆ տարբեր նահանգներում, Մեքսիկայում, Կանադայում, ոչ մի տեղ այսքան մտերմիկ մոտեցում չեմ տեսել»:

Միշելը եզրափակում է իր տպավորությունները. «Հայաստանում մի քանի տեսարժան վայր եմ այցելել, հենց սահմանից տեսել եմ Անին: Տեսածս թեեւ լուսանկարել եմ, բայց անհնար է պատկերել զգացածս: Ինչ անկյունից էլ նկարես, միեւնույն է, պետք է լինել այստեղ: Եվ ես հիմա շատ եմ ցանկանում, որ Հայաստան գան ծնողներս, եւ եթե հնարավոր է՝ ապրենք այստեղ»:

ՄԱՐԻԱՆՆԱ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Հռոմեական կայսրությունը կործանվեց, քանի որ...

Մարզադաշտում հանդիսատեսը մի ձեւով է տեսնում խաղը, մասնակիցը՝ մեկ ուրիշ: Նույն կերպ, հետեւելով Հայաստանի քաղաքական դաշտին, երկրի քաղաքացին մի ձեւով է տեսնում զարգացող իրադարձությունները, մասնակիցները՝ մեկ ուրիշ:

Որպես Հայաստանի քաղաքացի նախապես նշեմ, որ անպայման պիտի պահպանել երկու կարեւոր պայման՝

ա) երբեք չթշնամանալ մրցակիցների հետ,

բ) ամեն մասնակից սեղանին դնի երկրի համար իրական եւ առավելագույն օգտակարություն բերող իր ծրագիրը, նշելով իրականացման ուղիները:

Սակայն ի՞նչ ենք տեսնում այսօր: Եսապաշտական մի ամբոխ, որի մի քանի ներկայացուցիչներ նույնիսկ ծիծաղ են առաջացնում:

Շատերին թվում է, որ եթե անարգեն, ցեխոտեն որեւէ մրցակցի, իրենց կշիռը կբարձրանա: Այդպես էին մտածում խորհրդարանական ընտրություններում պարտված շատ ընդդիմադիր կուսակցությունների լիդերներ:

Վերջերս Պարույր Հայրիկյանը, ստանձնելով Գեւորգ Մարզպետունու դերը, ջանք գործադրեց (երեւի կառունակի էլ) մեկտեղ հավաքել նրանց, նախագահի միասնական թեկնածու հայթայթելու համար: Լավ է: Բայց թե ինչ արդյունք կտա դա, կերեւա 2008 թվի Մարտից հետո:

Աստվածաշնչից սովորում ենք՝ մեղքերից առաջինը, որ մարդը գործեց երկրի վրա, նախանձն է, որից էլ ծնվեցին մյուս մեղքերը: Աբելը զոհվեց իր եղբայր Կայենի ձեռքով, որին արդար Արարիչը պատժի ենթարկեց...

Նախանձ՝ նախ-անձ, նախ իմ անձը, հետո նոր մնացած բաները:

Տիգրան Կարապետյանի բարեգործությունը հարգելի էր եւ ժողովրդի մեծարանքին էր արժանանում: Բայց մայիսի 12-ից հետո նա ԱԼՄ-ի կապույտ էկրանից՝ «Հեղինեի մոտ» մի կուշտ արտասվելուց հետո հայտարարեց, որ ամեն ինչ ունենալով, 70-ին մոտ ծերունու ինչի՞ն էր պետք մեջլիս մտնել էներգիայով լի ջահելների հետ: Միաժամանակ հայտարարեց. «Էլ «Շոգեքարշ» չի լինի»: Այսինքն՝ հուշով էր, որ «Շոգեքարշը» իրեն պիտի տաներ խորհրդարան: Բայց արի ու տես, որ այսօր երկրորդ շնչով մի ուրիշ մարտավարություն է ընտրել: Քննադատում ու արժեզրկում է ինչ-ինչ ակնկալիքներով կամ նախանձից դրդված: Տպավորություն է ստացվում, որ այս «քաղաքական գիտությունների թեկնածուն» մտնում է ֆուտբոլի դաշտ, ունենալով խանութպանի կարգավիճակ: Կարո՞ղ է նա գոլ խփել: Իհարկե՝ ոչ:

Համենայն դեպս, մինչ այսօր «Ժառանգություն» կուսակցության լիդերի շուրթերից ոչ մի մրցակցի հասցեին քաղաքական լուտանք չի հնչել:

Պատվարժան Կարապետիչ, ԱԼՄ-ի եթերը պատասխանատու եւ շատ կարեւոր է ժողովրդի համար, աշխատեք մաքուր պահել, մի ընկեք ազարտի մեջ: Մի՞թե ձեր մերձավորներից հիշեցնող չկա, որ արդեն «32 ատամ»-ն է իր հաղորդումներում հոլովում ձեր անունը: Սա ինձ համար ցավալի է, այդ պատճառով մտերմաբար հուշում եմ, փոխեք ձեր գործելակերպը, այլապես կնմանվեք «Ոսկե հորթը» կինոնկարի Շուրային, որը խելքահան էր եղել թոհուբոհով լի տրամվայի մեջ, չնայած արդեն ուներ մեծ դրամագլուխ: Ծխելը գցելուց հետո ձեր կոկորդը մաքրվել է, եթերում չի հնչում այլեւս այն շառաչուն հազը, որ ունեիք առաջ, եւ ձեր երգերը բավականին լավ են ստացվում: Փորձեք ապագայում ավելի շատ աշխատել այդ ուղղությամբ:

Շատ լրագրողներ հարցնում են, թե ինչու Րաֆֆի Հովհաննիսյանը շնորհավորեց 15-րդ ընտրատարածքի լրացուցիչ ընտրություններում հաղթողին: Ըստ իս, նա վարվեց վարվելակերպի նորմերին համապատասխան:

Երբ առաջնակարգ երկրներում նորընտիր նախագահին շնորհավորում են պարտված թեկնածուները, ամեն ի՞նչ է հարթ ընթացած լինում: Բնա՛վ ո՛չ: Պարզապես պահպանում են վարվելակերպի նորմերը:

Չմոռանանք, որ Ռիչարդ Հովհաննիսյանի, իր գործակիցների եւ այլ հրապարակախոսների անդուլ աշխատանքի արդյունքն է, որ Հայ դատն այսքան առաջացավ ու մոտեցավ բաղձալի հաղթանակին:

Այս բոլորը հեր քիչ էր, օրերս «Ազատություն» ռադիոկայանից տեղեկանում ենք, որ «Նոր ժամանակներ» կուսակցության նախագահ Արամ Կարապետյանը սկսել է հանդես գալ սպառնալիքներով, որ հրապարակելու է հոկտեմբերի 27-ի կազմակերպիչների անունները եւ այլ տեսական հանցագործների է բացահայտելու:

Պարոն Արամ Կարապետյանին ես անձամբ չեմ ճանաչում, բայց տրամաբանական է, որ որպես հասարակ քաղաքացի հարցնեմ, ինչո՞ւ եք առանց այն էլ շիկացած, պայթյունավտանգ այսօրվա քաղաքական դաշտ նետում այդ կրակը, ինչո՞ւ ժամանակին չեք արել: Ձեր եսի համա՞ր է, թե՞ ի շահ հայրենիքի: Ի սեր Աստծո, ջուր մի ավելացրեք թշնամու ջրաղացին, խեղդեք ձեր մեջ թշնամություն տարածելու մոլուցքը, շատ աղոթեք:

Հիշենք, թե ինչու կործանվեց Հռոմեական կայսրությունը...

Վերջում կուզեի բոլորին հիշեցնել մեծ զորավար Անդրանիկի մեզ ավանդած խրատը, որ ամեն երեկո քնելուց առաջ գոնե մի փոքր մտածենք հայրենիքի մասին:

ԱՇՈՏ ՍՏԵՓՅԱՆ

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ ԼՈՆԴՈՆԻՑ

Սարկոզի՝ գերագույն նախագահը

«Հայպր-պրեզիդենտ» է կոչում անկախ լրագրող Գուին Դայերը Ֆրանսիայի նորընտիր նախագահին, որն, ըստ հոդվածագրի, վերեւներից է նայում ուրիշ ազգությունների մարդկանց: Ստորեւ նրա օգոստոսի 27-ի հոդվածը՝ թարգմանաբար:

Ո՞վ կմտածեր, որ այսքան շուտ էր գալու ժամանակը, երբ Ֆրանսիան եւ ամբողջ աշխարհը զգալու էին ծերունի Ժակ Շիրակի պակասը: Ընդամենը երեք ամիս է անցել, բայց արդեն նրան կարոտում են որպես «լավ» նախագահի, որովհետեւ նրան հաջորդած գերազանցապես ակտիվ Նիկոլա Սարկոզին այդքան տարօրինակ է իրեն պահում:

Ֆրանսիայում արդեն բավական ժամանակ քննարկում են այն հարցը, թե արդյոք նոր նախագահը իրո՞ք այդքան «մակերեսային» է, ինչքան թվում է: Թե՞ լեզվական թռուցիկ արտահայտություններն ու ձեւական պոպուլիզմը դիտումնավոր մարտավարության բաղկացուցիչ մասն են՝ հաճոյանալու աջթեւային քվեարկողների նախապաշարմունքներին:

Դժվար է հստակ պատասխանել այս հարցին, բայց դժվար է նաեւ դիմադրել «հիմար» բնորոշումը նրան տալուն:

Ուղիղ մեկ ամիս առաջ Սենեգալ կատարած իր կարճ այցելության ընթացքում Սարկոզին ելույթ ունեցավ Շեյխ Անտա Դիոպ համալսարանում: Նրա ելույթն ուղղված էր ամբողջ «Աֆրիկայի երիտասարդությանը»: Աֆրիկյան մոտ վեց երկրների մտավորականներ անմիջապես քննադատեցին նրան 19-րդ դարի ֆրանսիական գաղութարարական եւ ռասիստական գաղափարախոսությունը նոր ձեւով ներկայացնելու համար: Նա բառացի չասաց, թե Ֆրանսիան Աֆրիկայում ունի «քաղաքակրթելու առաքելություն», բայց զեկույցի ընդհանուր միտքը դա էր: Ֆրանսիայում եւս միանշանակ չընդունվեց նրա ելույթը: Բայց այդ հարցն առավել սուր բնույթ ստացավ, երբ Հարավաֆրիկյան Հանրապետության նախագահ Թաբո Մբեկին շնորհակալություն հայտնեց ու գովաբանեց նրան որպես «Աֆրիկայի իսկական քաղաքացու»: Նամակի բովանդակությունը հայտնի դարձավ փարիզյան «Մոնդին»: Հարավաֆրիկյան զանգվածային լրատվամիջոցները (հատկապես անգլերեն թողարկումները) կառչեցին դրանից, եւ Սարկոզիի տեսակետները հայտնի դարձան աշխարհով մեկ (դրանից առաջ Ֆրանսիայում անցյալ տարվա խռովությունների մասնակիցներին նա անվանել էր «տականքներ»):

Բուբակար Բորիս Դիոպ անունով սենեգալցի մի վիպասան նրա ելույթի մասին արտահայտվելով նշեց. «Օտար մի նախագահ, իր 1,64 սմ հասակի բարձրությունից ցածր նայելով մեզ, դատողություններ է անում մի ամբողջ մայր ցամաքի բնակչության վերաբերյալ: Նրանցից պահանջում է հեռանալ բնությունից, մտնել մարդկության պատմության մեջ եւ իրենց համար ճակատագիր ստեղծել»:

Սարկոզին սենեգալցիներին փորձել է համոզել նաեւ, որ գաղութարարությունը (առնվազն դրա ֆրանսիական տարբերակը) օգտակար է եղել Աֆրիկային: Նրա հիմնական միտքն այն է եղել, որ նրանք պետք է դադարեն «ազնվական վայրենիներ» (գուցե ոչ այդ բառերով) լինելուց եւ միանան 21-րդ դարին:

«Խնդիրն այն է, որ աֆրիկացիները երբեք էլ իրականում չեն մտել պատմության գործընթացի մեջ», ասել է Սարկոզին իր աֆրիկացի ունկնդիրին: «Աֆրիկացի գյուղացին, որը դարեր շարունակ ապրել է տարվա եղանակի ռիթմով եւ որի իդեալն է եղել համահունչ ապրել բնության հետ, գիտի միայն ժամանակի հավերժական ցիկլի մասին եւ անընդհատ կատարում է միեւնույն շարժումները, արտասանում միեւնույն բառերը: Նման պայմաններում նոր արկածների, նոր գաղափարների կամ ընդհանրապես զարգացման ոչ մի հեռանկար չի կարող լինել: Այդ աշխարհում, որտեղ բնությունն է ղեկավարում ամեն ինչ, աֆրիկացին խուսափում է պատմության ընթացքի այն տառապանքից, որը հուզում է ժամանակակից մարդուն: Նա դոփում է տեղում, մնում անշարժ, կարծես ներփակված անփոփոխ կարգ ու կանոնի սաստիկ սահմաններում, որտեղ ամեն ինչ նախօրոք որոշված է: Նա երբեք չի խիզախում, չի մտածում նոր բան հնարելու մասին: Աֆրիկայի խնդիրն այն է, որ մարդիկ այնտեղ չեն դադարում երազել այն «ոսկեդարի» մասին, որը երբեք իրականություն չի դառնա, որովհետեւ գոյություն չունի»:

Սարկոզիի նմաններին (կամ նրա նման մտածողներին) մի ժամանակ կոչում էին «օրիենտալիստներ» (չակերտավոր արեւելագետներ) կամ պատրոնաշիպ (տերունաշնորհություն անող) անձնավորություններ, կամ էլ պարզապես ռասիստներ: Չգիտեմ ով է գրել նրա ճառը, բայց նա (նրանք) նույնքան հիմար է եղել, որքան ինքը՝ Սարկոզին:

Իսկ որպես արդի Աֆրիկայի խնդիրների վերլուծություն, այդ ճառը սոսկ «սրտաճմլիկ» կարելի է որակել: Ինչո՞ւ է Սարկոզին այսպես խոսում: Որովհետեւ նա սիրում է ցնցել, վրդովեցնել: Նա գիտի, որ իր իսկական ունկնդիրը Ֆրանսիայում է, ոչ՝ Աֆրիկայում: Նաեւ որովհետեւ պատմություն չգիտի: Նա համբերություն չունի, ոչ էլ կարողություն՝ հանդուրժելու բարդ ու տարաբնույթ իրավիճակները: Մյուս կողմից, ինչո՞ւ է Թաբո Մբեկիի նման զարգացած մի անձնավորություն շնորհավորական նամակ հղում նրան իր ելույթի առթիվ: Պարզապես որովհետեւ հարցերն այդպես են լուծվում այժմ՝ «կուլիսների հետեւում»: Սարկոզին իր ելույթում նշել էր, որ Ֆրանսիան պատրաստ է ռեսուրսներ հայթայթել Աֆրիկայի «վերածննդի» համար: Ուստի Հարավաֆրիկյան երկրի նախագահն էլ անտեսելով նրա հիմար ակնարկները, կառչել էր նրա այդ խոստումից եւ շնորհակալություն հայտնել: Նման մեկնաբանությամբ հանդես էր եկել նախագահի խոսնակ Մուկոնի Ռատշիտանգան:

Բայց Ֆրանսիայում առաջիկա վեց տարիները շատ երկար են տեւելու:

Թարգմ. Հ. Օ.

Հետաքննություն Դիարբեքիրի քաղաքապետի դեմ

Ինչպես տեղեկացրել էինք նախորդ համարում, սեպտեմբերի 3-ին Դիարբեքիրի քաղաքապետ Օսման Բայդեմիրի հայտարարությունը՝ «Եթե պատերազմ է հայտարարվում Դիարբեքիրի դեմ, ապա մենք պատրաստ ենք դրան, պատերազմից չենք փախչի», բուռն հակազդեցություն էր առաջացրել Թուրքիայի քաղաքական շրջանակներում: Ավելին, «գորշ գայլերի» քաղաքական կազմակերպության՝ Ազգայնական շարժում կուսակցության ղեկավարները դա որակել էին «թուրք ազգին նետված մարտահրավեր», պահանջելով միաժամանակ երկրի դատական իշխանություններից անհրաժեշտ միջոցներ ձեռնարկել:

Սեպտեմբերի 4-ին, «CNN-Turk»-ի վկայությամբ, Դիարբեքիրի դատախազությունը հիմք է ընդունել Բայդեմիրի վերոհիշյալ հայտարարությունը եւ հետաքննություն է սկսել նրա դեմ: Հետաքննությամբ է որոշվելու քաղաքապետի դեմ քրեական գործ հարուցելու հարցը: Ի դեպ, «Ժողովրդավարական հասարակարգ» կուսակցության անդամ Բայդեմիրն ազգությամբ քուրդ է, իսկ Դիարբեքիրը քրդական շրջանակներում համարվում է «Հյուսիսային Քուրդիստանի» մայրաքաղաքը:

Հ. Չ.

Անհետ կորել է միլիարդատեր օդաչու Սթիվ Ֆոսեթը

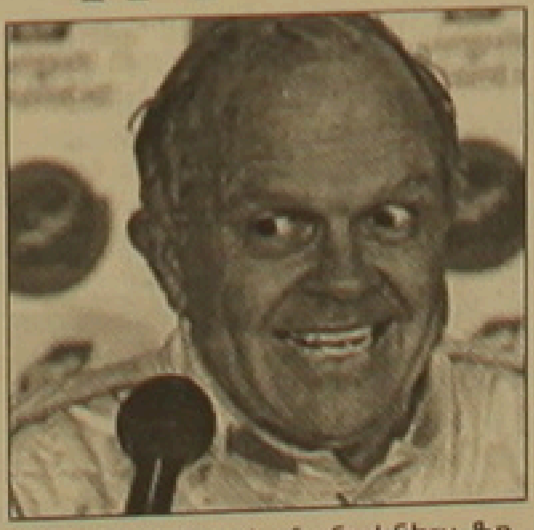

ԱՄՆ քաղաքացիական օդային պարեկի 3 օդանավեր որոնում են հայտնի ճանապարհորդ, միլիարդատեր օդաչու Սթիվեն Ֆոսեթին, որը երկուշաբթի օրը անհետ կորել է Նեւադայի նահանգում թռիչքի մեկնելուց հետո: Ֆրանսպրես գործակալության տեղեկությունների համաձայն, Ֆոսեթի ընտանիքը օդային իշխանություններին տեղեկացրել է, որ երկուշաբթի օրը նա չի վերադարձել Երինգտոնի օդանավակայան: ԱՄՆ դաշնային ավիացիոն գործակալությունում Ֆրանսպրեսի թղթակցին հայտնել են, որ առայժմ չի հաջողվել կապ հաստատել Ֆոսեթի հետ: Իր վերջին թռիչքի ընթացքում 63-ամյա ճանապարհորդը չէր օգտվել ավիադիսպետչերների ծառայություններից:

Քաղաքացիական օդային պարեկի ծառայությունում մանրամասնել են, որ մոտ ժամանակներս Ֆոսեթին որոնելու նպատակով կուղարկվի եւս մի քանի օդանավ: Որոնողական աշխատանքները դժվարանում են բարդ տեղանքի պատճառով:

Ամերիկացի միլիարդատեր Սթիվ Ֆոսեթը իր առաջին համաշխարհային ռեկորդը սահմանեց 1993 թվականին, երբ զբոսանավով ամենից արագ շրջանցեց Իռլանդիան: 2002-ին նա դարձավ օդապարիկով երկրագնդի շուրջը պտույտ գործած առաջին մարդը, իսկ 2004-ին աշխարհի շուրջը պտտվեց 58 օրում: 2004-ից նա փորձել է ռեկորդներ սահմանել միայն փոքր օդանավերով: 2005-ին նա անվայրէջք թռիչքի հեռավորության ռեկորդ սահմանեց, օդում 67 ժամ մնալով առանց լրալցարկման: Ֆոսեթի սահմանած աշխարհի ռեկորդների ընդհանուր թիվն անցնում է 100-ից, 22-ը՝ առագաստանավով, 8-ը՝ օդանավով, 4-ը՝ օդապարիկով: Նաեւ լողալով անցել է Լա Մանշը, հյուսիսում սահնակ քշել, սավառնակով թռիչքներ կատարել:

ԻՐԱՆ

Ռաֆսանջանին վերադառնում է

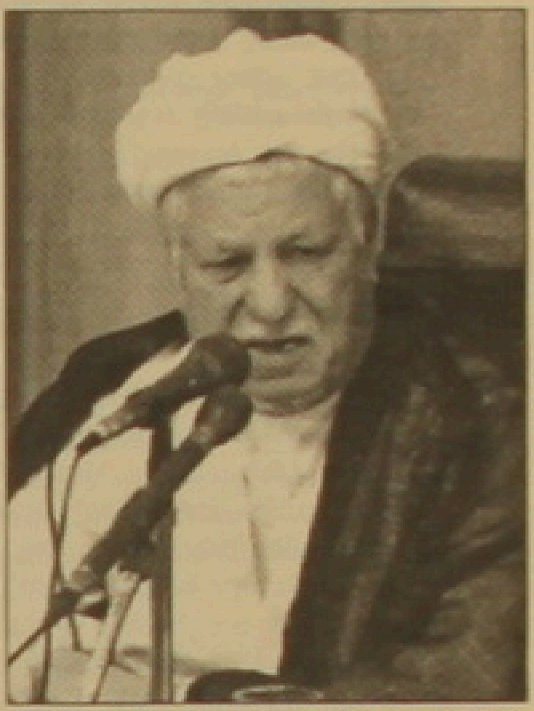

Իրանի նախկին նախագահ Աքբար Հաշեմի Ռաֆսանջանին վերադառնում է քաղաքական ասպարեզ: «Ֆիգարո» թերթը տեղեկացնում է, որ երեքշաբթի օրը նա քաղաքական պաշտոն է ստացել նշանակվելով Փորձագետների ժողովի ղեկավար: Թերթի տեղեկությունների համաձայն, պահպանողական եւ իրատես կրոնական գործիչ Ռաֆսանջանին վերջերս ձգտել է ստանալ այդ պաշտոնը եւ այդ գործում որեւէ դիմադրության չի հանդիպել: Քաղաքական տվյալ ցատկահարթակը Ռաֆսանջանիին թույլ է տալիս մոտենալ իշխանական բարձունքին, քանի որ Փորձագետների ժողովը կազմված է 86 կրոնական գործիչներից եւ վերահսկում է գերագույն առաջնորդ այաթոլլահ Ալի Խամենեիի գործունեությունը, իսկ հարկ եղած դեպքում կարող է նրան փոխարինող գտնել:

Իրանի հարցերով զբաղվող ֆրանսիացի մասնագետ, իրավաբան Միշել Պոդոլցկին «Ֆիգարոյին» տված հարցազրույցում հետեւյալ միտքն է արտահայտել. «Նոր պաշտոնը ժամանակի ընթացքում Ռաֆսանջանիին թույլ կտա մեծ ազդեցություն ձեռք բերել ապագա կրոնական առաջնորդի ընտրության հարցում եւ այդպիսով ազդել երկրի ընդհանուր կողմնորոշման վրա»:

Իսկ առայժմ նրա հաջողությունը խորհրդանշում է առավել չափավորական արժեքներին վերադառնալու Իրանի իշխանությունների ձգտումը: Մեկնաբաններից շատերը կարծում են, որ նախկին նախագահ Ռաֆսանջանին կարող է իր չափավորական հայացքներով հակակշռել ներկայիս նախագահ Մահմուդ Ահմադինեժադին: Նախագահական ընտրություններում Ահմադինեժադից կրած պարտությունից երկու տարի անց Ռաֆսանջանին քաղաքական ասպարեզ է վերադառնում մարմնավորելով համեմատաբար իրատեսական քաղաքական գիծը, ընդդեմ ներկայիս նախագահի արմատականության:

Ռաֆսանջանին երբեք չի թաքցրել իր համակրանքը «չինական» մոդելի նկատմամբ, որի դեպքում վերահսկողության տակ գտնվող հասարակությունը թույլ է տալիս երաշխավորել վարչակարգի հարատեւումը եւ արտաքին տնտեսական կապերի խորացումը: Ի դեպ, նախագահական ընտրարշավի ժամանակ Ռաֆսանջանին արտահայտվել էր Թեհրան-Վաշինգտոն երկխոսության ծավալման օգտին: Իրան-ԱՄՆ դիվանագիտական հարաբերությունները խզված են 1979-ին ԱՄՆ դեսպանատան աշխատակիցների պատանդառությունից ի վեր: Վերջերս լույս ընծայած հուշագրում Ռաֆսանջանին նշում է այաթոլլահ Խոմեյնիի ժառանգությունը պահպանելու անհրաժեշտությունը, մասնավորապես պնդելով, որ Իրան-Իրաք պատերազմի ժամանակ Խոմեյնին առաջարկել էր հրաժարվել «Մա՛հ Ամերիկային» կարգախոսից:

Բրեմերը բացահայտեց Բուշի ստախոսությունը

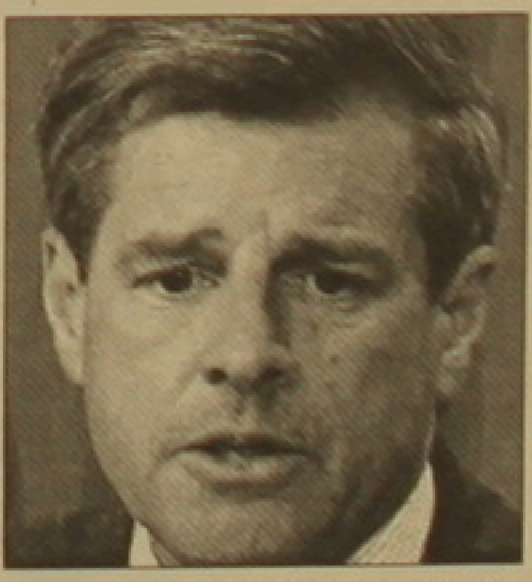

Իրաքի ժամանակավոր վարչակազմի նախկին ղեկավար Փոլ Բրեմերի փակ նամակագրության որոշ դրվագների հրապարակումը վկայում է, որ ԱՄՆ-ի նախագահ Ջորջ Բուշը 2003-ին տեղյակ է եղել իրաքյան բանակի կազմացրման ծրագրին, թեեւ նամակների հրապարակումից առաջ պնդում էր, թե մտադիր է եղել «պահպանել Իրաքի զինված ուժերը»:

Փորձագետների կարծիքով, Սադդամ Հուսեյնի ստեղծած բանակի կազմացրումը ամերիկացիների լուրջ սխալն էր, քանի որ նախկին զինվորականները միացան ապստամբականներին կամ կազմակերպեցին իրենց կազմավորումները: Դրա հետեւանքով Իրաքում բռնությունները ծավալվեցին, իրավիճակը դուրս եկավ ժամանակավոր իշխանությունների վերահսկողությունից:

«Dead Certain» գրքի հեղինակ Ռոբերտ Դրապերին տված հարցազրույցում Բուշն ասել է, թե նախապես որոշված է եղել պահպանել Հուսեյնի բանակը: Նրա խոսքերով, ինքը զարմացել է իմանալով բանակի կազմացրման մասին:

Բուշի խոսքերից կարելի է եզրակացնել, թե Փոլ Բրեմերն իր ինքն է որոշել ցրել Իրաքի կանոնավոր բանակը՝ չհամաձայնեցնելով Սպիտակ տան հետ:

Ի պատասխան՝ Բրեմերը «Նյու Յորք թայմսին» է հանձնել Բուշի հետ իր փակ նամակագրության որոշ նմուշներ, որոնք հակառակն են վկայում:

Այսպես, 2003-ի մայիսին Բուշին եւ պաշտպանության նախկին նախարար Դոնալդ Ռամսֆելդին հղած նամակներում Բրեմերը գրում է, որ «Բաաս» կուսակցության անդամները հեռացված են քաղաքացիական իշխանության մարմիններից: Պատասխան նամակում Բուշը նշում է, որ անհրաժեշտ է նման «խելամիտ» քայլեր ձեռնարկել նաեւ զինվորականների նկատմամբ, այդպիսով կազմացրելով բանակը:

Գերմանիայում 3 ահաբեկիչ է ձերբակալվել

Գերմանիայում ձերբակալվել է երեք տղամարդ, որոնց կասկածում են Ֆրանկֆուրտի օդանավակայանի եւ Ռամշտայնում գտնվող ամերիկյան օդուժի ռազմակայանի վրա հարձակումներ նախապատրաստելու մեջ: Երկրի անվտանգության ծառայություններին վկայակոչող Ռոյթեր գործակալությունը նշում է, որ ձերբակալությունները տեղի են ունեցել երեքշաբթի երեկոյան: Կասկածյալներից երկուսը Գերմանիայի քաղաքացիներ են, երրորդն ունի պակիստանյան անձնագիր:

Գործակալության աղբյուրների տվյալների համաձայն, շատ քիչ ժամանակ էր մնացել մինչեւ ահաբեկչությունները: Գերմանիայի դատախազությունը եւ Ֆրանկֆուրտի օդանավակայանի ներկայացուցիչներն առայժմ հրաժարվում են մեկնաբանություններից:

Ֆրանկֆուրտի օդանավակայանը Եվրոպայի առավել ծանրաբեռնված օդանավակայաններից մեկն է, իսկ Ռամշտայնի ամերիկյան ռազմակայանը արտերկրում ԱՄՆ-ի խոշորագույն ավիաբազան է:

Պ. Ք.

Մշակույթ

«Պետք է ժողովուրդը հարազատություն զգա իր ազգային ժառանգության՝ արեւմտահայերենի նկատմամբ»

Ասում է Հիլդա Գալֆայան-Փանոսյանը

Լեզուն, որով գրեցի՝ երկրի երեսը քիչեր
Կը կարդային զայն արդէն ու պակսեցա՞ն անոնք ալ
Հարիւր տարի վերջ միայն, իր այս ձեւով, այս սխալ
Կամ ճիշդ ձեւով ու հնչմամբ՝ լեզուն անոնց զոր խօսեր
Էին անոնք տղաքներ, գուցէ խօսող չունենայ.
Եւ քերթուածներս որոնց մէն մի բառին ու վանկին
Վըրայ ես սիրտ հասցուցի՝ գուցէ անկիւն մը դալկին
Առանց որ մէկը ըսէ իրենց բուն ճէշտն անոնց վրայ –

Վ. ԹԷՔԷԵԱՆ

Վահան Թեքեյանի արեւմտահայերենն է՝ ճոխ, գունեղ, բայց եւ արեւելահայերի 99 տոկոսի համար անհաղորդ, որ գալիս է արեւմտահայերենի չիմացությունից: Հայաստանցի շատ դպրոցականներ են գլուխ ջարդում մեր դասականներից Մեծարենցի, Վարուժանի, Պարոնյանի, ումից՝ իրենց անծանոթ մեծերի գործերը չհասկանալու պատճառով եւ մեկ-երկու անհաջող փորձից հետո անգիր են անում պարտադիր հանձնարարված հատվածներն ու փակում գիրքը: Ուսուցիչներն էլ դրան աչք են փակում, քանի որ հենց իրենք՝ բանասիրական կրթություն ստացածներն անգամ լիովին չեն տիրապետում արեւմտահայերենին բուհական ծրագրերում դրանց անկատար ուսուցման պատճառով (տարեկան 30 ժամ մանկավարժական համալսարանում): Մինչդեռ լեզվաբանների եւ անգամ մասնագիտական կրթություն չունեցող շատերի համար արեւմտահայերենը ճոխ է, հարուստ, ճկուն, նրբերանգ, նրբահյուս ու խորունկ: Մեր սուրբ ժառանգությունը, լեզվական ու իմաստային այս հարուստ գանձարանն անտեսված է հատկապես արեւելահայերիս կողմից, քանզի մենք դրան չենք տիրապետում, զբաղված ենք սովորել ռուսերենը, ֆրանսերենն ու գերմաներենը, թուրքերենն ու պարսկերենը, անգամ չինարենն ու ճապոներենը, բայց ոչ երբեք մեր լեզվի հարազատ այդ մասը:

Ցավալի է, բայց փաստ, արեւմտահայերենը մոռացվում է նաեւ սփյուռքում, նույն արեւմտահայերի այլախոս սերունդների անուշադրության, հայության շարունակելիության նպատակի հանդեպ անլուրջ, անպատասխանատու վերաբերմունքի պատճառով: Արեւմտահայերենը մեռնում է, կորչում, մոռացվում անուշադրությունից ...

Մեր այս դիտարկումներին համաձայնում է Հիլդա Գալֆայան-Փանոսյանը: Հայագիտության մագիստրոսը (INALCO-Paris) եւ Սորբոնի համալսարանի լեզվահոգեբանության դոկտոր այս պատվելի տիկինը Հայաստանում հայտնի է որպես դասական ուղղագրության ջատագով եւ դրա տարածման նվիրյալ: Սակայն քչերը գիտեն, որ նա նաեւ օտարախոսների համար արեւմտահայերենի լսատեսողական ուսուցման մեթոդի հեղինակն է: Ասել է թե՝ մեր հուսահատ մտահոգությունը նրա համար գործնական լուծման նպատակ է եղել դեռ տարիներ առաջ, երբ հասկանալով, որ արեւմտահայերենը կամաց-կամաց մեռյալ լեզու դառնալու հեռանկար ունի, սկսեց ուսումնասիրել լեզուն օտարախոսներին ուսուցանելու անգլիական ու ֆրանսիական մեթոդները: Նա ստեղծել է հայերենի լսատեսողական առաջին մեթոդը, որը եռամյա տեւողության մեջ տեղաբաշխված 50 դասաժամում հիմնարար գիտելիքներ է տալիս արեւմտահայերենին անծանոթ աշակերտին: «Այս ծրագրի շնորհիվ աշակերտը սովորում է հասկանալ, կարդալ եւ գրել 1000 բառ, 76 բայ՝ հինգ ժամանակներով, բոլոր հոլովումներով ու խոնարհումներով: Ծրագիրն անցկացվում է խաղային հետաքրքրական վարժություններով, որ ավելի հաճելի են դարձնում դասաժամերը», ասում է 14 տարիներ դասավանդման փորձ ունեցող տիկին Հիլդան: Ծրագրի ուսուցման համար դիտավորյալ չնչին գումար են պահանջում աշակերտից, որպեսզի արեւմտահայերենը դրամական խոչընդոտի պատճառով անհասանելի չլինի: «Ես ձրի եմ դասավանդում, ուսման վարձերը օգտագործելով Հայաստանում՝ Խ. Աբովյանի անվան մանկավարժական համալսարանի «Սփյուռք» գիտաուսումնական կենտրոնի կարիքների համար», ասում է զրուցակիցս:

Տիկին Հիլդան Փարիզում հիմնել է «Մաշտոց» հայ լեզվի պահպանության միությունը, որի նպատակն է նախ օտարախոս հայերին, ապա բոլոր ցանկացողներին հայերեն սովորեցնել: Ի դեպ, աշակերտների նպատակները տարբեր են: Ոմանք ամուսնանում են կամ աշխատում են հայախոս հայերի հետ, ոմանք էլ պարզապես ուզում են հայերենով շփվել իրենց բարեկամների հետ, պատահում են նաեւ հետաքրքրված զբոսաշրջիկներ եւ միայն մեկ դեպքում լեզուն սովորելու համար դիմել էր մի աղջիկ, որ նոր լեզու սովորելով ուզում էր ազատվել դեպրեսիվ հոգեկան վիճակից: Նրա ուսուցչուհին ուրախությամբ նշում է, որ դա աղջկան հաջողվել է: Նա հաջողությամբ հանձնել է ավանդական թեստ-քննությունը եւ հեռացել երախտագիտության զգացումով:

Հայերենի ուսուցումը օտարախոսներին «Մաշտոց» հայ լեզվի պահպանության միության ծրագրերից միայն մեկն է, որ ունի եւ հնգօրյա արագացված դասընթաց: «Մենք օգնում ենք մանկավարժական համալսարանի «Սփյուռք» գիտաուսումնական կենտրոնին վերապատրաստման դասընթացներ կազմակերպել սփյուռքահայ

ուսուցիչների համար, որոնք իրենց համայնքներում դասավանդում են հայերեն», ասում է տիկին Հիլդան:

«Սփյուռք» գիտաուսումնական կենտրոնում պատրաստվում են տիկին Հիլդայի մեթոդն օգտագործել նաեւ արեւելահայերենի դասավանդման համար՝ նման դասընթաց կազմակերպելով Ռուսաստանում եւ մերձբալթյան երկրների արեւելահայ սփյուռքահայերի համար:

Արդեն իսկ գործածության մեջ է արեւմտահայերենի ուսուցման փորձնական դասընթացը հայաստանյան դպրոցների հայոց լեզվի եւ գրականության այն ուսուցիչների համար, ովքեր կամավոր հանձն են առնում արտադասարանական պարապմունքների ժամանակ Երեւանի մի քանի դպրոցներում երեխաներին արեւմտահայերեն սովորեցնել, իհարկե, դպրոցի տնօրենության բարի կամքի առկայության դեպքում:

«Հայաստան-սփյուռք» կապերի մասին խոսելիս անտեղի է հիշատակել վաճառական կապերը, դրանք թշնամիների հետ էլ ունենք, գտնում է տիկին Հիլդան: Խոսքը մշակութային կապերի մասին է, իսկ մշակույթը նախ եւ առաջ լեզուն է», իր միության գործունեության մասին ամփոփ ձեւակերպում է անում եռանդուն եւ համակրելի զրուցակիցս, ընդգծելով, որ «մեկ ազգ, մեկ մշակույթ» ասվածը իրողություն կդառնա նախ եւ առաջ գրական մեր ամբողջական հարստությանը տեր կանգնելու առաջին կարեւորագույն քայլով:

ՍՈՒՍԱՆՆԱ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

Սիրելի ու հարազատ իմ Շուշի

Մեկ շաբաթ Շուշիում ստեղծագործելուց հետո Լիբանանի Այնճար գյուղաքաղաքի «Ռուբեն Նակեան» արվեստի դպրոցի սաները Նարեկացի արվեստի միության ցուցասրահում հանդիսատեսի դատին ներկայացրին Այնճարում եւ Շուշիում կատարած ստեղծագործությունները: Երեւան ժամանած աշակերտներն առաջին անգամ էին լինում Երեւանում եւ Շուշիում: Հայրենիքի մասին լսել էին ծնողներից, կարդացել էին գրքերում ու թերթերում: Շուշիի մասին պատկերացումները միայն երեւակայական էին: Լսել էին հերոսամարտի, եկեղեցու եւ քաղաքի չքնաղ բնության մասին եւ երազում էին նկարել: Երազանքն արդեն իրականություն է:

Շուշին պատկերող կտավներն առանձնանում են գունային խաղերով, տաք շնչով ու հայրենասիրական ոգով: Կտավներն ասես արտացոլում են հայրենիքից հեռու ապրող նկարիչների զգացողությունները, հույզերը, կարոտը, հայրենիքը տեսնելու ու զգալու ցանկությունը:

Դպրոցի ուսուցիչ Րաֆֆի Անտոնյանի խոսքերով, միջոցառումը մեծ եւ կարեւոր իրադարձություն է: Այն կարծես կապում է Հայաստանը, Արցախն ու սփյուռքը: Միաձուլում է Այնճարի մթնոլորտն ու միջավայրը Շուշիի միջավայրի հետ: Լիբանանահայ նկարիչները խոստովանում են, որ Հայաստանից հեռանում են մեծ ոգեւորությամբ: «Շուշիի պատմությունն ու սքանչելի բնությունը մեզ սկեցին նոր մտահղացումներ, նոր գաղափարներ, հրաշալի զգացողություններ ու տպավորություններ: Հայրենի հողը, օդն ու բնությունը մեզ ոգեշնչեց, նոր ուժ սկեց եւ այժմ պատրաստ ենք ավելի եռանդուն ստեղծագործելու»:

ՀԱՍՄԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Լեռ Կամսար. հավերժական արժեք

«Ազգի» սիրելի խմբագրություն, այն պահից, երբ Յուրա Խաչատրյանի հորդորով սկսեցի համագործակցել ձեզ հետ, ինձ համար երկու իրողություն պարզ եղավ՝ այն, որ ձեր թերթը շատ-շատ են կարդում, եւ որ շատ-շատից ավելի, ժողովուրդը ուղղակի պաշտում է Լեռ Կամսարին:

Արձագանքներ ստանում եմ աշխարհի բոլոր ծագերից: Տունս դարձել է ուխտատեղի այնպիսի կարճափեշ աղջնակների համար, որոնց փողոցում հանդիպելիս կտարակուսեի՝ արդյոք տառաճանա՞չ են...

Հետո էլ ասում են՝ երիտասարդությունը չի կարդում:

Իսկ եթե ներկա լինեիք այն փառահեղ եւ միեւնույն ժամանակ արտասվալից հավաքույթին, որ մի խումբ ի ծնե կույրեր իրենց հարգանքի տուրքն էին մատուցում երգիծաբանին իրենց խղճուկ ու թզված կարողություններով՝ հաստատ կարտասվեիք:

«Ազգից» արտատպված հոդվածները նրանք կարդում են Բրայլի գրատիպով:

Ինձ համար ընդունելի եւ ուսանելի էր նաեւ Շվեյցարիայի հայոց հոգեւոր հովիվ Աբել քհն. Մանուկյանի հրաշալի հոդվածը («Ազգ», սեպտեմբերի 1, 2007 թ.):

Ես էլ եմ ընդունում, որ Լեռ Կամսար Արամ պապիս հրամցրած հաբերը դառնալեղի են եւ դժվար կուլ տալի:

Այո, շատ ցավոտ, բայց եւ շատ բուժիչ: Տպագրված նամակի ասելիքը հետեւյալն էր, որ ազգս պետք է ապավինի միայն ու միայն իր սեփական ուժերին:

Աշխարհը հայոց հարցը մի նենգամիտ զենք է դարձրել իր շահերին հագուրդ տալու համար:

Այսօր էլ Իրաք անհաշիվ խաղաղասեր եւ իրավասեր միսիոներներ են մտնում: Ինչ օգուտ...

Աշխարհը բերանը ջուր է առել, իսկ երկինքը խուլ է, հավերժ խուլ...

Այսպես է աշխարհիս բանը՝ երգիծաբանը «տրտում խլուրդի» նման պետք է կրծոտի փտած հասկացությունները, ընդվզի, կասկածի, մերժի եւ ըմբոստանա:

Իսկ հոգեւոր հովիվների սուրբ պարտականությունն է՝ սեր, հավատ եւ հույս սփռելու համայն աշխարհում եւ խաղաղություն բերելու բոլորիս հոգիներին:

Սիրելի խմբագրություն, երեւի գլխի ընկաք, որ խոսքս երախտիքի միտում ունի:

Այո, շնորհակալ եմ ամբողջ խմբագրակազմին՝ հատկապես լրագրող Մելանյա Բադալյանին եւ գլխավոր խմբագրին, ում միջնորդագրով ՊԱԿ-ից ձեռք եմ բերել գրողի բռնադատման թղթապանակը, եւ որը հավանաբար եկող տարվանից պարբերաբար կներկայացնեմ ընթերցողներին: 46-ի հեղեղը վնասել է հարցաքննությունների արձանագրությունները եւ մեծ ջանք է պահանջվում նյութի վրա աշխատելիս:

Հիմա մի երկու խոսք Լեռ Կամսարի գրական ժառանգության մասին: Բազում հարցադրումներից հասկացա, որ ձեր ընթերցողը թյուր կարծիք ունի, թե երգիծաբանի ամբողջ գրական արխիվը ոչնչացել է, մնացել են միայն նամակներն ու դիմումները, քանզի հրատարակվում են միայն դրանք:

Հուրախություն բոլոր հետաքրքրվողների ասեմ, որ չնայած գրերի մի մասը ոչնչացել է 15-ի զուլումին (դրանք գուցե հնարավոր լինի գտնել Ազգային գրադարանի Վանում լույս տեսած «Աշխատանք» թերթի էջերում), երկու անգամ բռնագրավել է ՊԱԿ-ը, 46-ի հեղեղն էլ իր ավեր-գավերն է արել, քանի որ մինչեւ 55-ը պահվում էր հողի մեջ թաղված (դրանք էլ գուցե պահպանված լինեն այդ թվերի մամուլի էջերում), այնուհանդերձ Լեռ Կամսարը թողել է հսկայածավալ գրական ժառանգություն, որը մեծ մասամբ անտիպ է:

Դրանք երգիծական մանրապատումներ են, նովելներ, ֆելիետոններ, օրագրություններ, նամակներ, դիմումներ, պիեսներ եւ մեկ դրամա՝ «Հոգու զավակ», որոնք կարոտ են հրատարակման:

Թերեւս այսքանը:

Քանի որ այսօր երախտիքի օր է՝ պատեհ առիթ է իմ խորին շնորհակալությունը հայտնելու նրանց, ովքեր խորհրդային ոչ ազատ օրերին, համարձակություն ունեցան իրենց խմբագրած հանդեսների էջերում եւ ռադիոյով անդրադառնալու իմ պապի ստեղծագործություններին:

Նրանք են՝ Ստեփան Կուրտիկյանը, Կոլյա Խոջոյանը, Սուրեն Մուրադյանը եւ Հովհաննես Մելքոնյանը:

Մնացյալը լռում էին...

Խորին երախտիքով՝

ՎԱՌՈՒԺ ԹՈՎՄԱՍՅԱՆ

Հիմնադրվեց «Հակամարտությունների ֆոտոքրոնիկոն» էլեկտրոնային թանգարան

Երեկ լրագրողների հետ հանդիպում էր կազմակերպել «Ավետիս» ՀԿ նախագահ, գրող, հրապարակախոս Բակուր Կարապետյանը: Ճիշտ յոթ տարի առաջ հիմնադրված կազմակերպությունը հիմնականում զբաղվել է տեղի ունեցող հակամարտությունների մասին հասարակությանը ճշմարիտ տեղեկություններ հասցնելու գործով: Ստեղծվել են համապատասխան ֆիլմեր, տեսաերիզներ, ուսումնասիրություններ, գրքեր: Իսկ լրագրողները երեկ առաջինն էին, որ մասնակցեցին «20-րդ դարի տեղային հակամարտությունների ֆոտոքրոնիկոն» էլեկտրոնային թանգարանի շնորհանդեսին:

Պրն Կարապետյանը տեղեկացրեց, որ www.photo.avetis.org վեբկայքում զետեղված են շուրջ 200 լուսանկարներ, որոնք ներկայացնում են անցյալ դարի տեղային հակամարտություններն ու մարդկային ողբերգությունները՝ 1915-ի Հայոց եղեռնը, Պոնտոսի հույների եղեռնը, Ողջակիզումը, Կամբոջայի, Ռուանդայի, Դարֆուրի եղեռնը, կորեական, վիետնամական, աֆղանական, հարավսլավական, իրաքյան պատերազմները, հունգարական ու չեխական ապստամբությունները: Հատուկ տեղ է հատկացված Կիպրոսի, Լեռնային Ղարաբաղի, Աբխազիայի, Չեչնիայի, Օսիայի, քրդական, իռլանդական, ինդոնեզական, Շրի Լանկայի, բասկերի, մերձդնեստրյան եւ այլ հակամարտություններին:

Մեզանում առաջին էլեկտրոնային թանգարանը ունի տարբեր վայրերում ցուցահանդեսներ կազմակերպելու, փոխանակելու, միջազգային կազմակերպությունների հետ համագործակցելու լայն հնարավորություններ: Հակամարտությունները ուսումնասիրելու, դրանք կանխելու խնդրում փորձի փոխանակման, ինչպես եւ տարաբնույթ խնդիրների քննարկումներում ավելի շատ մասնագետներ ընդգրկելու նպատակով վեբկայքում բացվեց օնլայն ֆորում, որտեղ յուրաքանչյուրը կարող է ուղարկել իր առաջարկներն ու մասնակցել գիտաժողովներին, քննարկումներին: Էջից կհանվեն միայն վիրավորանքներ ու հայհոյանքներ պարունակող նյութերը, տեղեկացրեց Բակուր Կարապետյանը եւ խնդրեց, որ եթե կան հակամարտության թեմաներով լուսանկարներ, տրամադրեն թանգարանին: Նա նաեւ տեղեկացրեց, որ երկու ամսից թանգարանի լուսանկարների թիվն ավելի կհարստանա: Ի դեպ, կազմակերպությունը չորս ամիս առաջ ստեղծել է լուսանկարների ազգային պատկերասրահ, որտեղ զետեղված է 6000 լուսանկար, որոնք պատկերում են հայկական մշակույթը, տաճարները, գյուղերը, մարզերը: Լուսանկարների հետ տեղադրված են նաեւ տեքստային երկլեզու (հայերեն, անգլերեն) բացատրություններ:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Գեորգի Արզումանյանը շարունակում է հաղթարշավը

Ստամբուլում ընթացող շախմատային փառատոնի 6-րդ տուրում ուշադրության կենտրոնում էր առաջատարների խմբում գտնվող հայ շախմատիստների՝ գրոսմայստեր Արման Փաշիկյանի եւ միջազգային վարպետ Գեորգի Արզումանյանի մրցավեճը: Համառ պայքարում ընթացած պարտիան շահեց սեւերով խաղացող Գեորգի Արզումանյանը: Այդ հաղթանակն Արզումանյանի 6-րդ անընդմեջն էր մրցաշարում, եւ նա 6 միավորով Ուկրաինան ներկայացնող Էլդար Հասանովի հետ գլխավորում է աղյուսակը: Իսկ Արման Փաշիկյանը, որ մինչ այդ եւս առանց միավորի կորստի էր հանդես գալիս, առաջին պարտությունը կրեց:

Հինգ շախմատիստ շրջանցեց Արման Փաշիկյանին՝ վաստակելով 5,5 միավոր: 5 միավոր ունի Դավիթ Քալաշյանը, որը սպիտակներով հաղթեց Այոնա Դվորեցկայային: Ճուրը հաջող էր նաեւ Լեւոն Բաբուջյանի համար, որը սեւերով պարտության մատնելով թուրք Օզան Էրդեմիրին, վաստակեց 4 միավոր: Նույնքան միավոր ունի նաեւ Աղասի Ինանցը, որը սպիտակներով պարտվեց Սլովակիայի ներկայացուցիչ Տադեյ Սակելսեկին:

Առանց միավորի կորստի է ընթանում նաեւ Էլդար Հասանովը, որը սեւերով պարտության մատնեց վրաց շախմատիստ Լեւան Պանցուլայային: Վրաստանցի Դավիթ Հարությունյանը սպիտակներով ոչ-ոքի ավարտեց պարտիան Բախանա Մորխիաշվիլու հետ: Դավիթը 6 հնարավորից վաստակել է 5 միավոր:

Մրցաշարի ավարտին մնացել է 3 տուր: 7-րդ տուրում կկայանա վճռորոշ հանդիպումներից մեկը: Կմրցեն մինչ այս պահն առանց միավորի կորստի ընթացող Գեորգի Արզումանյանն ու Էլդար Հասանովը: Ընդ որում, հայ շախմատիստը խաղալու է սեւ խաղաքարերով: Արման Փաշիկյանը կխաղա Բախանա Մորխիաշվիլու հետ, իսկ Քալաշյանի մրցակիցը կլինի Կոնստանտին Շանավան: Մեր շախմատիստներն այդ պարտիաներում կխաղան սեւ խաղաքարերով: Դավիթ Հարությունյանը սպիտակներով կմրցի թուրք Մերթ Էրդողլուի հետ:

Սյուզի Քենտիկյանը երրորդ անգամ կպաշտպանի չեմպիոնության գոտին

Սեպտեմբերի 7-ին, ժամը 22.15-ին ProSieben հեռուստաալիքը Դյուսելդորֆից ուղիղ եթեր կհեռարձակի WBA վարկածով թեթեւ քաշայինների աշխարհի չեմպիոն Killer Queen մականունը կրող Սյուզի Քենտիկյանի (Գերմանիա) մրցամարտն ընդդեմ Շեյն Մարտինի (Մեծ Բրիտանիա): Խաղը վարելու են Ռեգինա Հալմիխը եւ Յան Շտեկերը:

Չեմպիոնության գոտին երրորդ անգամ պաշտպանող Քենտիկյանը մեզ հետ հեռախոսազրույցում տեղեկացրեց, որ լավ մարզավիճակում է՝ շաբաթներ շարունակ լուրջ, կենտրոնացած պարապում էր Օդերի Ֆրանկֆուրտում, լավ ուսումնասիրել է մրցակցի խաղաոճը եւ իր երկրպագուներին հետաքրքրական երեկո է մատուցելու:

Ի դեպ ProSieben-ը Սյուզի Քենտիկյանի հետ 2 տարվա պայմանագիր է կնքել՝ Գերմանիայի տարբեր քաղաքներից նրա մրցելույթներն ուղիղ եթերով հեռարձակելու վերաբերյալ:

«Սյուզին այս հեռուստաալիքի միակ աշխարհի չեմպիոնն է, եթերում շատ գովազդ կա, իսկ հեռուստադիտողը երիտասարդ շերտն է», գոհունակություն է հայտնում բռնցքամարտիկի եղբայրը՝ Միքայել Քենտիկյանը, ով չեմպիոնուհու հանրային կապերի պատասխանատուն է:

«Շատ ուժեղ մրցակից ունեմ, Մարտինի պրոֆեսիոնալիզմի մասին կարծիք է հայտնում Սյուզի Քենտիկյանը: Նա ինձանից բարձրահասակ է՝ հասակը 1,66 մ է, բայց համոզված եմ, որ լավ պարապելս արդյունք կտա»:

Տեղեկացնենք, որ Մարտինը մինչեւ Դյուսելդորֆում կայանալիք մրցամարտը պարտություն է կրել հունգարացի Վիկտորա Միլոյի դեմ խաղում. վերջինս հաղթել էր միավորների առավելությամբ:

ՄԽ. Հ.
Գերմանիա

Դարչինյանը տեղափոխվում է քաշային բարձր կարգ

Ինչպես արդեն տեղեկացրել ենք, IBF-ի վարկածով թեթեւագույն քաշում աշխարհի նախկին չեմպիոն Վախթանգ Դարչինյանը որոշել է հանդես գալ ավելի բարձր քաշային կարգում: Առաջին թեթեւագույն քաշում իր անդրանիկ մենամարտը Վախթանգը կանցկացնի հոկտեմբերի 20-ին Սիդնեյում, որտեղ ներկայումս բնակվում է: Նրա մրցակիցը կլինի 28-ամյա ֆիլիպինցի բռնցքամարտիկ Ֆեդերիկո Կատուբեյը: Այդ մենամարտում բռնցքամարտիկները կվիճարկեն առաջին թեթեւագույն քաշում IBO-ի վարկածով աշխարհի չեմպիոնի թափուր տիտղոսը:

Ֆեդերիկո Կատուբեյը պրոֆեսիոնալ ռինգում 36 մենամարտ է անցկացրել, որից 20-ում հաղթել է (11-ը՝ նոկաուտով), 3-ն ավարտել ոչ-ոքի, 13-ում պարտվել է (7-ը՝ նոկաուտով): Ինչ վերաբերում է Վախթանգին, ապա նա 29 մենամարտից 28-ը շահել է (22-ը՝ նոկաուտով): Միակ պարտությունը Դարչինյանը կրել է անցած ամիս ֆիլիպինցի Նոնիտո Դոներից՝ զրկվելով IBF-ի վարկածով թեթեւագույն քաշում աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսից:

Օգանովն առաջին պարտությունը կրեց

Ռուսաստանցի բռնցքամարտիկ Վիկտոր Օգանովը պրոֆեսիոնալ ռինգում առաջին պարտությունը կրեց: Ամերիկյան Տակոմա քաղաքում միջին քաշում IBO-ի վարկածով աշխարհի չեմպիոնի թափուր տիտղոսի համար մենամարտում Օգանովը 9-րդ ռաունդում նոկաուտով պարտվեց կոլումբիացի Ֆուլգենսիո Զունիգային: Վերջինս մինչ այդ մենամարտը 19 հաղթանակ էր տարել (17-ը՝ նոկաուտով), 2 մենամարտում պարտվել էր, մեկն ավարտել էր ոչ-ոքի:

Արդեն առաջին ռաունդում Զունիգան հայտնվեց նոկդաունում, սակայն հետագայում տիրեց նախաձեռնությանը: Ճիշտ է, 8-րդ ռաունդում Օգանովը մրցակցի վրա հարվածների հեղեղ տեղաց, սակայն կոլումբիացի բռնցքամարտիկին հաջողվեց ոտքի վրա մնալ: Իսկ ահա 9-րդ ռաունդում ռուսաստանցի բռնցքամարտիկը ձախ բռունցքի ուժգին հարված ընդունեց եւ հայտնվեց ծանր նոկդաունում: Երբ մրցավարը վերսկսեց հանդիպումը, Զունիգան շարունակեց գրոհները եւ Օգանովը հայտնվեց ռինգի ճոպաններին: Մրցավարն անմիջապես դադարեցրեց մենամարտը՝ գրանցելով նոկաուտ:

Այսպիսով, Վիկտոր Օգանովին չհաջողվեց նվաճել աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը՝ կրելով առաջին պարտությունը: Մինչ այդ նա պրոֆեսիոնալ ռինգում 26 մենամարտ էր անցկացրել՝ բոլորն էլ շահելով նոկաուտով:

Նադալը դուրս մնաց պայքարից

Թենիսի ԱՄՆ-ի բաց առաջնությունում պայքարից դուրս մնաց տղամարդկանց մրցաշարի հաղթողի գլխավոր հավակնորդներից մեկը՝ իսպանացի Ռաֆայել Նադալը: Նա բավական համառ մրցակցությունում պարտվեց իր հայրենակից Դավիթ Ֆեռերին (7-6, 4-6, 6-7, 2-6): Իր պարտությունը Նադալը պատճառաբանել է մրցակցի հոյակապ խաղով, նշելով, որ Ֆեռերը ներկայում աշխարհի ուժեղագույն թենիսիստներից մեկն է:

Կարծում ենք, Նադալի պարտությունից հետո գլխավոր մրցանակին արժանանալու Ֆեդերերի խնդիրը բավական դյուրին դարձավ: Վիճակահանությամբ, Ֆեդերերն ու Նադալը կարող էին հանդիպել միայն եզրափակիչում: Ֆեդերերը հերթական՝ 4-րդ փուլի արգելքն էլ հաջողությամբ հաղթահարեց՝ առավելության հասնելով Ֆելիսիանո Լոպեսի նկատմամբ եւ մտավ քառորդ եզրափակիչ: Այս փուլում հանդես կգան նաեւ Նիկոլայ Դավիդենկոն, Էնդի Ռոդիկը, Թոմի Հաասը, Կառլոս Մոյան, Նովակ Ջոկովիչը, Իգնասիո Չելան:

Կանանց մրցապայքարում արդեն հայտնի է կիսաեզրափակչի առաջին մասնակիցը: Բելգիացի Ժյուստին Էնենը պարտության մատնեց Սերենա Ուիլյամսին: Նախորդ փուլում Էնենը հաղթել էր Դինարա Սաֆինային, իսկ Սերենան առավելության էր հասել Մարիոն Բարտոլիի նկատմամբ: Նրա քույրը՝ Վինուսը շարունակում է պայքարը: Հաղթելով Աննա Իվանովիչին, ամերիկուհին թենիսիստուհին մտել է քառորդ եզրափակիչ: Այս փուլում կխաղան նաեւ Ելենա Յանկովիչը, Ագնես Շավայը, Սվետլանա Կուզնեցովան, Պեեր Շահարը եւ Աննա Չակվետաձեն:

Հատուկ խաղակոշիկներ Ռունիի համար

«Մանչեսթր յունայթեդի» եւ Անգլիայի հավաքականի առաջատար խաղացող Ուեյն Ռունիի վնասվածքը մեծ արձագանք է գտել ողջ Մեծ Բրիտանիայում: Անգլիացի ֆուտբոլասերներն անհանգստացած են Ռունիի վնասվածքով այնպես, ինչպես ժամանակին Դեյվիդ Բեքհեմի ոտքի կոտրված մասով:

Մոտ օրերս Ռունին բժշկական խորը հետազոտության կենթարկվի: Բժիշկները մտադիր են մանրակրկիտ ուսումնասիրել ֆուտբոլիստի վազքի ձեւը եւ հարկ եղած դեպքում նրան խորհուրդ տալ փոխել այն: Բացի այդ, «Նայք» հանրահայտ ֆիրման ծրագրել է Ռունիի համար հատուկ խաղակոշիկներ պատրաստել, որոնք նրան կպաշտպանեն հնարավոր վնասվածքներից:

Բնականաբար, Ռունիի վնասվածքը մտահոգում է նաեւ «Մանչեսթր յունայթեդի» ղեկավարությանը: Նրանք պատրաստ են ամեն ինչ անել ֆուտբոլիստի համար, որպեսզի վնասվածքները չկրկնվեն:

Հայաստանից երեք թիմ

Ֆուտբոլի պատմության եւ վիճակագրության միջազգային ֆեդերացիան հրապարակել է աշխարհի 350 ուժեղագույն ակումբների ցանկը, որը հաշվի է առնում թիմերի ցուցանիշները 2006 թ. սեպտեմբերի 1-ից 2007-ի օգոստոսի 30-ն ընկած ժամանակահատվածում: Ուժեղագույնների ցուցակը նախկինի պես գլխավորում է ՈւԵՖԱ-ի գավաթակիր «Սեւիլիան»: Վերջին 12 ամիսներին «Սեւիլիայի» դիրքերն անսասան են: Իսպանական ակումբն առաջին անգամ առաջատարի դերը ստանձնեց 2006-ի սեպտեմբերին՝ շրջանցելով «Բարսելոնին» եւ այդ ժամանակվանից գլխավորում է աշխարհի 350 ուժեղագույն ակումբների ցանկը:

Նշենք, որ ակումբների դասակարգումը կատարվում է 1991-ից: Այժմ լավագույն ցուցանիշն ունի «Միլանը», որն ընդհանուր առմամբ 37 ամիս գլխավորել է ցանկը: 18 անգամ ուժեղագույն ակումբ է ճանաչվել «Լիվերպուլը», որին հաջորդում են «Բարսելոնը»՝ 17, «Յուվենտուսը», «Ռեալը», «Մանչեսթր յունայթեդը»՝ 16-ական, «Ինտերը»՝ 13 եւ «Սեւիլիան»՝ 12:

Այս անգամ Հայաստանը ներկայացնում են 3 թիմեր: «Փյունիկը» 74 գործակցով նախորդ ամսվա 224-րդ տեղից տեղափոխվել է 250-րդ հորիզոնական: Զգալի առաջընթաց է ունեցել «Միկան», որը 415-րդ տեղից տեղափոխվել է 266-րդ հորիզոնական: Իսկ ահա «Բանանցը» զիջել է դիրքերը՝ 303-րդ հորիզոնականից նահանջելով 342-րդ տեղը:

100 լավագույնների ցանկում նախկին ԽՍՀՄ հանրապետությունների թիմերից ամենաբարձրը Դոնեցկի «Շախտյորի» վարկանիշն է՝ 194: Ուկրաինական ակումբը 34-րդ տեղից տեղափոխվել է 24-րդ հորիզոնական: 54-րդ տեղում Կիեւի «Դինամոն» է (147,5), իսկ Մոսկվայի «Սպարտակը» 136 վարկանիշով զբաղեցնում է 69-րդ տեղը:

Լավագույն տասնյակում փոփոխություններն աննշան են (փակագծում նշված է նախորդ ամիս թիմի գրաված դիրքը):

1. (1)	«Սեւիլիա»	Իսպանիա	303
2. (2)	«Չելսի»	Անգլիա	291
3. (3)	«Սանթոս»	Բրազիլիա	284
4. (4)	«Բոկա Խունիորս»	Արգենտինա	270
5. (6)	«Մանչեսթր յունայթեդ»	Անգլիա	266
6. (7)	«Կոլո Կոլո»	Չիլի	263
7. (5)	«Միլան»	Իտալիա	247
8. (9)	«Լիվերպուլ»	Անգլիա	247
9. (8)	«Ռոմա»	Իտալիա	242
10. (10)	«Ինտեր»	Իտալիա	235

Պհենչհանի երրորդ փորձը

Հարավկորեական Պհենչհան քաղաքի իշխանությունները մտադիր են կրկին պայքարել օլիմպիական խաղերի մայրաքաղաք դառնալու համար: Այս մասին համապատասխան հայտարարություն է կատարել կազմկոմիտեն: Պհենչհանն արդեն երկու անգամ մասնակցել է օլիմպիական խաղերի մայրաքաղաքի համար մղվող պայքարին եւ երկու դեպքում էլ անհաջողության է մատնվել: 2010-ի ձմեռային օլիմպիական խաղերի մայրաքաղաքի համար տրված հայտում Պհենչհանը պարտվեց կանադական Վանկուվերին, իսկ վերջերս պարտություն կրեց նաեւ Սոչիից, որը կհյուրընկալի 2014-ին ձմեռային օլիմպիադայի մասնակիցներին: Քաղաքի իշխանությունները հուսով են, որ 3-րդ փորձը հաջողությամբ կպսակվի եւ Պհենչհանը կդառնա 2018-ի ձմեռային օլիմպիադայի մայրաքաղաք:

էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի Հատուկ դասընթացների բաժինը 2007թ.-ի սեպտեմբերին առաջարկում է հետեւյալ դասընթացները

Հանրային կապեր (PR). սկզբունքներ եւ պրակտիկա
Դասընթացի տեւողությունը՝ 2007թ. սեպտեմբերի 10-ից մինչեւ 2007թ. դեկտեմբերի 05-ը
Դասընթացի վարձը՝ 100 000 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ)

TOEFL iBT նախապատրաստական դասընթաց
Դասընթացի տեւողությունը՝ 2007թ. սեպտեմբերի 17-ից մինչեւ 2007թ. հոկտեմբերի 27-ը
Դասընթացի վարձը՝ 75 000 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ)

Գործարար հաղորդակցության դասընթաց
Դասընթացի տեւողությունը՝ 2007թ. սեպտեմբերի 17-ից մինչեւ 2007թ. նոյեմբերի 08-ը
Դասընթացի վարձը՝ 100 000 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ)

Թարգմանության դասընթաց
Դասընթացի տեւողությունը՝ 2007թ. սեպտեմբերի 17-ից մինչեւ 2007թ. նոյեմբերի 08-ը
Դասընթացի վարձը՝ 100 000 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ)

Անգլերենի դասընթաց բժիշկների համար
Դասընթացի տեւողությունը՝ 2007թ. սեպտեմբերի 12-ից մինչեւ 2007թ. հոկտեմբերի 26-ը
Դասընթացի վարձը՝ 75 000 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ)

Ընդհանուր անգլերենի դասընթացներ յոթ փուլով
Յուրաքանչյուր փուլի տեւողությունը՝ 2007թ. սեպտեմբերի 12-ից մինչեւ 2007թ. նոյեմբերի 06-ը
Դասընթացի վարձը՝ 90 000 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ)

Թռչունների ճանաչման դասընթաց
Դասընթացի տեւողությունը՝ 2007թ. սեպտեմբերի 10-ից մինչեւ 2008թ. ապրիլի 28-ը
Դասընթացի վարձը՝ 29 000 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ)

GIS Geographical Information Systems
Դասընթացի տեւողությունը՝ 2007թ. հոկտեմբերի 01-ից մինչեւ 2007թ. հոկտեմբերի 25-ը
Դասընթացի վարձը՝ 60 000 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ)

UNIX համակարգերի կառավարում
Դասընթացի տեւողությունը՝ 2007թ. սեպտեմբերի 17-ից մինչեւ 2007թ. նոյեմբերի 03-ը
Դասընթացի վարձը՝ 80 000 դրամ (ներառյալ ԱԱՀ)

Դիմորդները պետք է հանձնեն անգլերեն լեզվի քննություն **սեպտեմբերի 3-ին, ժամը 11:00-ին** ՀԱՀ-ի մեծ դահլիճում (2-րդ հարկ): Քննության վարձն է 2500 դրամ:

Դասընթացների գրանցման պայմաններին ծանոթանալու համար դիմել ՀԱՀ-ի Հատուկ դասընթացների բաժին՝ 19ա սենյակ, 40 Մ. Բաղրամյան պող., Երեւան, 0019
Աշխատանքային ժամերն են՝ 09:00-ից մինչեւ 17:30, երկ-ուրբ.: Հեռ. 51-27-06
E-mail: extension@aua.am; http://www.aua.am/extens.htm

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը հայտարարում է արտաքին մրցույթ՝ Ֆինանսական համակարգի [illegible] եւ վերլուծությունների վարչության Սպառողների շահերի պաշտպանության եւ շուկայի վարքականոնի բաժնի «վերլուծաբան» երկու թափուր աշխատատեղերի համալրման համար:

«Վերլուծաբան 1» եւ «Վերլուծաբան 2» աշխատատեղերի աշխատանքի նպատակն է. Ֆինանսական համակարգում սպառողների շահերի պաշտպանություն բնակչության իրազեկվածության բարձրացման եւ կրթման միջոցով եւ շուկայի մասնակիցների կողմից չարաշահումների բացառմանն ուղղված կարգավորում՝ շուկայի մասնակիցների վարքականոնի թափանցիկության ու արդարության ապահովման միջոցով:

«Վերլուծաբան 1» աշխատատեղի հիմնական պարտականություններն են.

- Իրականացնում է ֆինանսական ծառայությունների վերաբերյալ հասարակության իրազեկվածության բարձրացմանն ուղղված միջոցառումներ, պատրաստում է կրթման ծրագրեր եւ մշակում ուղեցույցներ:
- Պարզաբանում է օրենքներ եւ իրավական այլ ակտեր, սպառողների լայն շրջանակի համար հասկանալի եւ պարզ ձեւով ներկայացնում է դրանք բրոշյուրների, հոդվածների տեսքով
- Մասնակցում է սպառողների շահերի պաշտպանության ոլորտում օրենսդրության մշակման աշխատանքներին;
- Մշակում է սպառողների համար մատուցվող պրոդուկտների համեմատելիությունը եւ մատչելիությունը գնահատելու մեթոդաբանությունը:

«Վերլուծաբան 2» աշխատատեղի հիմնական պարտականություններն են.

- Վարում է Կենտրոնական բանկի կայքում սպառողներին նվիրված առանձին բաժին, որում ներկայացնում է Կենտրոնական բանկի դերն ու հիմնական խնդիրները, ներկայացնում է ֆինանսական ինստիտուտների տեսակները, լուսաբանում է դրանց կողմից մատուցվող ծառայությունները, ավանդների երաշխավորման հիմնադրամի գործունեությունը:
- Իրականացնում է կրթական միջոցառումներ ուղղված ֆինանսական շուկայի ներդնողների իրազեկվածության բարձրացմանը, պատրաստում է ֆիզիկական անձ ներդնողների համար ազդագրերի ընթերցմանն ու անհրաժեշտ տեղեկատվության ստացման վերաբերյալ ուղեցույցեր:
- Պարզաբանում է օրենքներ եւ իրավական այլ ակտեր, սպառողների լայն շրջանակի համար հասկանալի եւ պարզ ձեւով ներկայացնում է դրանք բրոշյուրների, հոդվածների տեսքով:

«Վերլուծաբան 1» աշխատատեղի համար պահանջվող կրթությունը եւ գիտելիքների շրջանակը

Բարձրագույն տնտեսագիտական կրթության պարագայում՝ 2 տարվա աշխատանքային փորձ կենտրոնական բանկում կամ 4 տարվա աշխատանքային փորձ ոչ Կենտրոնական բանկում:

Բարձրագույն ոչ մասնագիտական կրթության պարագայում՝ 4 տարվա աշխատանքային փորձ կենտրոնական բանկում կամ 6 տարվա աշխատանքային փորձ ոչ Կենտրոնական բանկում:

Գիտելիքներ հետեւյալ ոլորտներում՝ բանկային գործ (խորացված), ֆինանսներ (խորացված), բանկային օրենսդրական եւ նորմատիվային դաշտի տիրապետում (խորացված), ռիսկերի կառավարում (խորացված), հաշվապահություն (միջանկյալ), մակրոէկոնոմիկա (միջանկյալ), դրամավարկային եւ ֆինանսական վիճակագրություն (միջանկյալ), վիճակագրության տեսություն (միջանկյալ), միկրոէկոնոմիկա (ներածական), էկոնոմետրիկա (ներածական), քաղաքացիական օրենսդրություն (միջանկյալ):

Լեզուների իմացություն՝ հայերեն լեզվի գերազանց իմացություն (հոդվածներ պատրաստելու, ուսումնակրթական ծրագրեր անցկացնելու նպատակով), ռուսերեն եւ անգլերեն լեզուների իմացություն (մասնագիտական գրականություն ընթերցելու նպատակով):

Անհրաժեշտ հմտություններ՝ համակարգչով աշխատելու հմտություն (MS Office, տվյալների շտեմարանների հետ աշխատանք):

«Վերլուծաբան 2» աշխատատեղի համար պահանջվող կրթությունը եւ գիտելիքների շրջանակը

Բարձրագույն տնտեսագիտական կրթության պարագայում՝ 1 տարվա աշխատանքային փորձ կենտրոնական բանկում կամ 2 տարվա աշխատանքային փորձ ոչ Կենտրոնական բանկում:

Բարձրագույն ոչ մասնագիտական կրթության պարագայում՝ 2 տարվա աշխատանքային փորձ կենտրոնական բանկում կամ 3 տարվա աշխատանքային փորձ ոչ Կենտրոնական բանկում:

Գիտելիքներ հետեւյալ ոլորտներում՝ բանկային գործ (միջանկյալ), ֆինանսներ (խորացված), բանկային օրենսդրական եւ նորմատիվային դաշտի տիրապետում (խորացված), ռիսկերի կառավարում (միջանկյալ), հաշվապահություն (միջանկյալ), դրամավարկային եւ ֆինանսական վիճակագրություն (միջանկյալ), վիճակագրության տեսություն (միջանկյալ), մակրոէկոնոմիկա (ներածական), միկրոէկոնոմիկա(ներածական), քաղաքացիական օրենսդրություն (միջանկյալ):

Լեզուների իմացություն՝ հայերեն լեզվի գերազանց իմացություն (հոդվածներ պատրաստելու, ուսումնակրթական ծրագրեր անցկացնելու նպատակով), ռուսերեն եւ անգլերեն լեզուների իմացություն (մասնագիտական գրականություն ընթերցելու նպատակով):

Անհրաժեշտ հմտություններ՝ համակարգչով աշխատելու հմտություն (MS Office, տվյալների շտեմարանների հետ աշխատանք):

«Վերլուծաբան 1»-ի աշխատավարձը՝ 249 500 դրամ:
«Վերլուծաբան 2» - աշխատավարձը՝ 191 750 դրամ:

Փաստաթղթերի ընդունելության վերջնաժամկետը՝ **2007թ. սեպտեմբերի 20-ը**

Պահանջվող փաստաթղթերը.

- դիմումի ձեւ (ձեւը զետեղված է ՀՀ կենտրոնական բանկի էլեկտրոնային կայքում - www. cba. am /«Մեր մասին»/«Թափուր աշխատատեղեր» բաժնում, կամ տրվում է ՀՀ կենտրոնական բանկում)

Դիմումի ձեւը կարող է ներկայացվել էլեկտրոնային տարբերակով՝ hrm@cba.am հասցեով:

Մրցութային հարցաշարը եւ Կենտրոնական բանկում մրցույթների անցկացման վերաբերյալ տեղեկատվությունը զետեղված է Կենտրոնական բանկի էլեկտրոնային կայքում (www. cba. am) կամ տրվում է Կենտրոնական բանկում:

Պարզաբանումների համար կարող եք զանգահարել՝ 56-14-40 եւ 06-35 (ներքին):

ԿԲ մամուլի ծառայություն

Հաղորդագրություն

«Քյուրքչյան եւ այլք» եւ «Ուզունյան եւ այլք» ընդդեմ «Ախա» ապահովագրական ընկերության հայերի ցեղասպանության զոհերի ժառանգների փոխհատուցման գործով ավանդատուների ժառանգների դիմումների ընդունման ժամկետը երկարաձգվել է: Այսուհետ ՀՀ արդարադատության նախարարություն դիմումները կարող են ներկայացվել մինչեւ դեկտեմբերի 20-ը ներառյալ, ամեն օր, ժամը 9.30-12.00 եւ 14.00-17.00:

Տեղեկացնում ենք նաեւ, որ մինչ այժմ նախարարությունը ստացել է շուրջ 800 դիմում:

Հիշեցնենք նաեւ, որ դիմում կարող են ներկայացնել բոլոր այն անձինք, որոնց նախնիների (պապ, տատ եւ այլն) ազգանունները ներառված են «Ախա» ընկերության տրամադրած ցանկում: Այդ ցանկին հնարավոր է ծանոթանալ՝ www.armenianinsurancesettlementaxa.com կայքում կամ զանգահարելով 58-30-23 հեռախոսահամարով:

ՀՀ արդարադատության նախարարի մամուլի քարտուղար Լ. ՄՃԵՅԱՆ

***Անիտուր* հատուկ մասնագիտացված պատմամշակութային զբոսաշրջության գործակալությունը սույն թվականի սեպտեմբերի 19-ին եւ հոկտեմբերի 10-ին կազմակերպում է *10 օրյա բարձրակարգ շրջագայություններ դեպի պատմական Հայաստան:* Շրջագայության ընթացքում Դուք կլինեք Կարս-Անի-Իգդիր-Բայազետ-Վան (Աղթամար կղզի) - Բիթլիս-Մուշ-Խնուս-Էրզրում-Սարիղամիշ քաղաքներում:**

Օգտվեք Ձեզ ընձեռված բացառիկ հնարավորությունից եւ մասնակիցը դարձեք մեր այս հիշարժան ուխտագնացության:

Մանրամասների համար զանգահարել 52-78-34, 091 203-206 կամ 094 203-206 հեռախոսահամարներով:

«ՖԼՈՐԵՍ» ԱՃՈՒՐԴԻ ՏՈՒՆ ՍՊԸ-ն Երեւանի «Ադամանդ» ապրանքահումքային բորսայի հարթակում կազմակերպում է «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի կողմից ներկայացված գույքի աճուրդային վաճառքը՝

1. Բնակարան, ընդ. մակերեսը 95,4 ք.մ.

Հասցե՝ ՀՀ Երեւան, Շենգավիթ համայնք, Շիրակի 4-րդ նրբանցք, 8 շենք, թիվ 3 բն: Մեկնարկային գինը՝ 18.000.000 դրամ:

Աճուրդի փուլերը՝ դասական, այնուհետեւ հոլանդական եղանակով 08.10.2007 թ.-ից յուրաքանչյուր երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ, ժ. 13.00, մինչեւ 30.12.2007 թ.՝ Երեւան, Ագաթանգեղոսի 6/1 հասցեում: Տեղեկությունների համար դիմել բորսա՝ հեռ. 56-31-15, 56-52-28:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄՐՑԱԿՑԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) «ՊԳԳ-ՄԲԱՊՁԲ-07/35» ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ **ՀՀ ազգային անվտանգության ծառայության կարիքների համար անհրաժեշտ պարագաների, լաբորատոր հավաքածուների եւ նյութերի ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 650 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ» «Բեջ-գալ» ՍՊԸ 247230066158 Հ/Հ -ին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, 108 սենյակ հեռ.՝ 28-93-25, Հ. Այունցին:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ սույն հայտարարության հրապարակվելու օրվանից հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրվա ժամը 16.00-ն:

Հաշվետվություն

«Գեւորգ Ա. Մոնջյան» բարեգործական հիմնադրամի 2006 թ. գործունեության մասին

«Գեւորգ Ա. Մոնջյան» բարեգործական հիմնադրամը հաշվետու ժամանակահատվածում կազմակերպել եւ իրագործել է մի շարք միջոցառումներ.

- կառուցվել է զուգարան Լոռու մարզի Օձուն եկեղեցուն կից.
- Հայ Ավետարանչական Ընկերակցության հետ համատեղ ձեռք է բերվել եւ բաժանվել հագուստ ու սննդամթերք Գեղարքունիքի մարզի 3 գյուղերի (Գանձակ, Լանջաղբյուր, Սարուխան) 380 ընտանիքներին,
- Երեւանի Կոմիտասի անվան պետական Կոնսերվատորիայի [illegible] կազմի եւ ուսանողության համար կազմակերպվել են այցելություններ Գյումրիի եւ Սպիտակի պատմամշակութային վայրեր:

Ֆինանսավորումը կատարվել է [illegible] անհատ բարերարների կողմից՝ իրենց անմիջական մասնակցությամբ:

Հիմնադրամի հիմնադիրներն են Հայաստանի քաղաքացիներ Ռուբեն Կոզմոյանը եւ Լեոն Շաբոյանը:

Հիմնադրամի ստեղծման պահից առ այսօր հիմնադիրների կողմից ներդրում չի կատարվել:

Հիմնադրամը չունի սեփականության գույք:

Հաշվետու ժամանակահատվածում Հիմնադրամի ծախսերը կազմել են.

Հաշվապահական հաշվեկշիռը (առ 31.12.2006 թ.)-զրոյական է:

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն (առ 31.12.2006 թ)

Ցուցանիշի անվանումը	Նախորդ տարի	Հաշվետու տարի
Վարչական ծախսեր	(-290,4)	(-326,4)
Գործառնական այլ եկամուտներ (նվիրատվություն Հիմնադրամի միջոցով)	2990,4	3926,4
Գործառնական այլ ծախսեր, այդ թվում մատուցված ծառայություն	(-2700,0)	(-3600,0)
Գործառնական վնաս	0	0

Նախագահ՝

ՌՈՒԲԵՆ ԿՈԶՄՈՅԱՆ

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատուական գործունէութիւն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետութեան 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրուած՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Յակոբ Աւետիքեան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրուած է տպագրութեան՝ 5.09.2007, գինը՝ 100 դրամ, տպագրւում է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչութեան տպարանում՝ Արշակունեաց 2: